

Зміст

<u>ВСТУП.....</u>	<u>3</u>
<u>РОЗДІЛ І. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ.....</u>	<u>4</u>
<u>РОЗДІЛ ІІ. ДІЯЛЬНІСТЬ АСПРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ</u>	<u>10</u>
<u>2.1. АСПРАНТУРА.....</u>	<u>10</u>
<u>2.2. ДОКТОРАНТУРА.....</u>	<u>12</u>
<u>3.1. Виконання науково-дослідних проєктів, науково-технічних розробок</u>	
<u>що фінансуються з коштів Міністерства освіти і науки, господарських договорів і</u>	
<u>грантів.....</u>	<u>16</u>
<u>3.2. Наукові школи, науково-дослідні центри та лабораторії.....</u>	<u>20</u>
<u>1.3. Публікації викладачів університету.....</u>	<u>25</u>
<u>3.4. Конференції, педагогічні читання й семінари, проведені в</u>	
<u>Кіровоградському державному педагогічному університеті.....</u>	<u>32</u>
<u>імені Володимира Винниченка протягом 2007 року.....</u>	<u>32</u>
<u>РОЗДІЛ V. СПІВРОБІТНИЦТВО З УСТАНОВАМИ Й</u>	
<u>ОРГАНІЗАЦІЯМИ АПН І НАН УКРАЇНИ ТА ЗАКОРДОННИМИ</u>	
<u>ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....</u>	<u>41</u>
<u>5.1. Співробітництво з установами й організаціями АПН і НАН України</u>	
<u>.....</u>	<u>41</u>

Вступ

Для вищого навчального закладу четвертого рівня акредитації наукова діяльність є визначальним фактором його освітянського «іміджу» та конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг, важливою складовою функціонування у складній соціальній системі регіону та держави.

У 2008 році науково-дослідна робота у Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка спрямовувалася згідно із рішеннями міжгалузевої наради з питань розвитку науки у вищих навчальних закладах, законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Положенням про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації» рекомендаціями президії Національної академії наук тощо. Ректорат, наукові колективи кафедр будували стратегію наукової роботи виходячи з розуміння того, що підвищення ефективності наукових досліджень у вищих навчальних закладах України є визначальним чинником зростання якості освіти та соціально-економічного потенціалу області і країни; що завдання сьогодення – забезпечити належний рівень наукових досліджень в університетах, привести їх у відповідність до європейських стандартів наукового та науково-методичного забезпечення; що створення активного наукового середовища, зокрема і підготовка нових докторських і кандидатських досліджень – це запорука нормального існування та перспективного розвитку університету.

Науковці університету у звітному році активно долучалися до розробки та вирішення регіональних соціальних, екологічних, економічних проблем, спрямовували свої зусилля на вивчення та популяризацію різних аспектів історії та культури краю. Ці зусилля не залишилися непоміченими, низка викладачів, аспірантів отримали премії, стипендії обласної ради та адміністрації.

Помітною у звітному році була і науково-популяризаторська діяльність викладачів університету. Це і презентація своїх наукових праць для громадськості в Обласній науковій бібліотеці, проведення науково зорієнтованих круглих столів, виступи у засобах масової інформації, участь у наукових дискусіях з різних аспектів соціально-економічного та культурного розвитку тощо. На досить високому рівні була і традиційна для кафедр наукова діяльність - поліпшення наукового кадрового складу; розробка держбюджетних і госпрозрахункових тем; упровадження теоретичних розвідок у сферу практичної діяльності; збільшення обсягу й якості друкованої наукової продукції; підвищення ефективності студентської науки; розширення міжвузівських наукових та освітянських зв'язків тощо.

Результати наукової роботи подані та проаналізовані за основними напрямками науково-дослідної діяльності.

Розділ I. Науково-педагогічні кадри

Науково-педагогічний потенціал – це основний «капітал», який дозволяє університету підтримувати свій високий освітянський статус. Добір і комплектація кадрів в університеті здійснюється згідно з чинним законодавством, нормативними документами Міністерства освіти і науки України, “Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього та четвертого рівнів акредитації”. Усі штатні посади науково-педагогічних працівників заповнюються на основі обрання за конкурсом відповідно до визначеної процедури. Усі викладачі працюють на основі укладених відповідним чином строкових трудових договорів та індивідуальних контрактів.

Станом на 31.12.2007 року навчальний процес у КДПУ забезпечує 488 викладачів, із них 429 є штатними працівниками кафедр університету, а 59 працюють за сумісництвом. Із них: 48 докторів наук та професорів (9,8%) і 254 кандидати наук та доценти (52%). Загалом викладачів із науковими ступенями та вченими званнями нараховується 302 особи (61,8%). Крім цього, у складі науково-педагогічних працівників університету є 3 народних і 3 заслужених артисти України, 3 заслужених тренери, 1 заслужений журналіст України, 12 заслужених працівників освіти, культури та мистецтв.

Серед штатних викладачів університету на закінчення 2007 року працює 31 доктор наук та професор (7,22% від загальної кількості штатних працівників) і 234 кандидати наук та доценти (54,5%). Загалом штатних працівників з науковим ступенем та вченим званням в університеті нараховується 265 (61,72%) (Таблиця 1.1).

Середній вік науково-педагогічних працівників ВНЗ складає 44 роки (у минулому році – 44), докторів наук, професорів – 57 (58) років, кандидатів наук, доцентів – 47 (47,5) років. У навчальному закладі працює 60 (58) викладачів пенсійного віку.

Кіровоградський державний педагогічний університет має у своїй структурі 8 факультетів та 2 відділення. Якісні показники щодо забезпечення основних підрозділів кваліфікованими науково-педагогічними працівниками подано у таблиці 1.2. Показники кадрового забезпечення факультетів, враховуючи лише штатних працівників, показано у таблиці 1.3.

**Професорсько-викладацький склад Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира
Винниченка станом на 31.12.2007 р.**

факультет	Кафедра	Кількісний склад кафедри														Кількість викладачів без наукового ступеня	Кількість викладачів з науковим ступенем	%
		Загальна кількість викладачів	Штатних	сумісники Внутрішні	Сумісників (зовнішніх)	Доктори наук, професори						Кандидати наук та доценти						
						Загальна кількість	Штатні	Внутрішні сумісники	Сумісників (зовнішніх)	Загальна кількість	Штатні	Внутрішні сумісники	Сумісники зовнішні					
Історії та права	Історії України	15	14	1	–	1	6,7%	1	–	–	11	73,3%	11	–	–	3	12	80%
	Всесвітньої історії	16	11	2	3	4	25%	1	–	3	8	50%	8	–	–	4	12	75%
	Філософії	15	10	2	3	1	6,7%	–	–	1	8	53,3%	6	2	–	6	9	60%
	Правознавства	14	8	2	4	–	0%	–	–	–	9	64,3%	6	–	3	5	9	64,3%
Всього		60	43		10	6	11,3%	2		4	36	64,1%	31		3	18	42	75,4%
Фізико-математичний	Інформатики	19	14	4	1	1	5,3%	–	–	1	8	42,1%	7	1	–	10	9	47,4%
	Прикладної математики СЕ	24	16	6	2	5	20,1%	4	1	–	11	45,9%	6	4	1	8	16	66,6%
	Математики	15	13	1	1	2	13,3%	2	–	–	9	60%	8	1	–	4	11	73,3%
	Фізики та методики її викладання	13	11	2	–	3	23,1%	3	–	–	8	61,5%	7	1	–	2	11	84,6%
	ЗТД та методики трудового навчання	22	16	6	–	1	4,5%	–	1	–	11	50%	9	2	–	10	12	54,5%
Всього		93	70		4	12	13,5%	9		1	47	51,4%	37		1	34	59	64,9%
Філології та журналістики	Української мови	19	14	2	3	3	15,8%	1	1	1	16	84,2%	13	1	2	–	19	100%
	Української літератури	14	12	–	2	5	35,7%	3	–	2	7	50%	7	–	–	2	12	85,7%
	Видавничої справи та редагування	11	4	4	3	3	27,2%	1	1	1	4	36,4%	3	–	1	4	7	63,6%
	Англійської філології	13	11	2	–	–	0%	–	–	–	5	38,5%	3	2	–	8	5	38,5%
Всього		57	41		8	11	18,4%	5		4	32	59,2%	26		3	14	43	77,6%

Іноземних мов	Зарубіжної літератури та компаративістики	11	9	2	-	1	9,1%	1	-	-	8	72,7%	7	1	-	2	9	81,8%
	Германської філології (секція німецької філології)	8	8	-	-	1	12,5%	1	-	-	6	75%	6	-	-	1	7	87,5%
	Германської філології (секція англійської філології)	13	13	-	-	-	0%	-	-	-	11	84,6%	11	-	-	2	11	84,6%
	Перекладу та загального мовознавства (секція російського та загального мовознавства)	7	5	1	1	3	42,9%	1	1	1	4	57,1%	4	-	-	-	7	100%
	Перекладу та загального мовознавства (секція теорії та практики перекладу германських мов)	22	14	7	1	1	4,5%	-	-	1	11	50%	8	3	-	10	12	54,5%
	Іноземної філології	17	15	1	1	-	0%	-	-	-	5	29,4%	4	1	-	12	5	29,4%
	Практики германських мов	27	21	6	-	-	0%	-	-	-	6	22,2%	3	3	-	21	6	22,2%
	Всього	105	85		3	6	5,7%	3		2	51	48,9%	43		-	48	57	54,5%
Психолого-педагогічний	Педагогіки	28	14	11	3	7	25%	2	4	1	20	71,4%	11	7	2	1	27	96,4%
	Психології	12	8	2	2	1	8,3%	-	-	1	6	50%	5	1	-	5	7	58,3%
	Педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки	22	13	8	1	4	18,2%	2	2	-	12	54,5%	5	6	1	6	16	72,7%
	Методик початкового навчання	18	16	2	-	-	0%	-	-	-	14	77,7%	13	1	-	4	14	77,7%
	Практичної психології	16	13	1	2	2	12,5%	-	1	1	7	43,7%	7	-	-	7	9	56,2%
Всього	96	64		8	14	9,7%	4		3	59	61,1%	41		3	23	73	70,8%	
Фізичного виховання	ТМ олімпійського та професійного спорту	16	14	-	2	-	0%	-	-	-	8	50%	8	-	-	8	8	50%
	Теорії та методики фізичного виховання	27	9	14	4	2	7,4%	1	1	-	15	55,5%	4	9	2	10	17	62,9%
	Медико-біологічних основ і фізичної реабілітації	16	10	2	4	3	18,7%	1	1	1	9	56,3%	6	-	3	4	12	75%
	Фізичного виховання і оздоровчої фізичної культури	14	12	2	-	-	0%	-	-	-	2	14,3%	2	-	-	12	2	14,3%
Всього	73	45		10	5	5,5%	2		1	34	45,4%	20		5	34	39	50,9%	

Мистецький факультет	Музично-теоретичних та інструментальних дисциплін	19	14	3	2	-	0%	-	-	-	9	47,4%	9	-	-	10	9	47,4%
	Вокально-хорових дисциплін та ММВ	22	14	6	2	2	9,1%	2	-	-	9	40,9%	6	2	1	11	11	50%
	Хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну (секція хореографії)	14	8	1	5	3	21,4%	2	1	-	2	14,3%	2	-	-	9	5	35,7%
	Хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну (секція образотворчого мистецтва)	23	17	4	2	-	0%	-	-	-	4	17,4%	2	-	2	19	4	17,4%
Всього		78	53		11	5	6,2%	4		-	24	34,4%	19		3	49	29	40,6%
Природничо-географічний	Хімії	9	9	-	-	-	0%	-	-	-	6	66,6%	6	-	-	3	6	66,6%
	Біології	10	7	1	2	1	10%	1	-	-	6	60%	4	-	2	3	7	70%
	Географії та геоекології	16	12	1	3	3	18,7%	1	-	2	8	50%	7	1	-	5	11	68,7%
Всього		35	28		5	4	12,1%	2		2	20	57,6%	17		2	11	24	69,7%
Всього по університету		597	429		59	63	9,8%	31		17	303	52,1%	234		20	231	366	61,9%

Таблиця 1.2

**Забезпечення науково-педагогічними кадрами факультетів університету
(штатні викладачі та сумісники)**

	Факультет	Всього викладачів (осіб)	Докторів наук, професорів	Кандидатів наук, доцентів	Всього викладчів із наук. ступ. і вченими званнями	
					К-ть	%
	Факультет філології та журналістики	49	9	29	38	77,50%
1	Факультет історії та права	53	6	34	40	75%
2	Психолого-педагогічний факультет	72	7	44	51	69,80%
3	Природничо-географічний факультет	33	4	19	23	67,60%
4	Фізико-математичний факультет	74	10	38	48	64,80%
5	Факультет іноземних мов	88	5	43	48	54,50%
6	Факультет фізичного виховання	55	3	25	28	50,90%
7	Мистецький факультет	64	4	22	26	40,60%
Всього по університету		488	48	254	302	61,89%

Таблиця 1.3

**Рейтинг забезпечення науково-педагогічними кадрами факультетів університету
(штатні викладачі)**

	Факультет	Всього викладачів (осіб)	Докторів наук, професорів	Кандидатів наук, доцентів	Всього викладчів із наук. ступ. і вченими званнями	
					К-ть	%
1	Факультет історії і права	43	2	31	33	76,74%
2	Факультет філології та журналістики	41	5	26	31	75,61%
3	Психолого-педагогічний факультет	64	4	41	45	70,31%
4	Природничо-географічний факультет	28	2	17	19	67,86%
5	Фізико-математичний факультет	70	9	37	46	65,71%
6	Факультет іноземних мов	85	3	43	46	54,12%
7	Факультет фізичного виховання	45	2	20	22	48,89%
8	Мистецький факультет	53	4	19	23	43,40%
Всього по університету		429	31	234	265	61,77%

Одним із важливих показників вищого навчального закладу IV рівня акредитації є кількість докторів наук, професорів і кандидатів наук, доцентів, які очолюють кафедри університету. Станом на 31 грудня 2007 року всіма кафедрами університету керували викладачі з науковими ступенями та вченими званнями, у тому числі 17 кафедр очолювали доктори наук, професори, що становить 51,5% від загальної кількості кафедр, а 16 – кандидати наук, доценти, що становить 48,5%. Отже, якісний показник керівного складу кафедр – 100%. Із 26 випускних кафедр – 17 очолюють доктори наук, професори, що становить 68%.

Кадрове забезпечення кваліфікованими фахівцями кафедр університету ілюструє таблиця 1.4.

Таблиця 1.4

Рейтинг кафедр за кількістю викладачів із науковим ступенем і вченим званням

(станом на 31.12.2007 р.)

№ п/п	Кафедра	Всього викладачів	З них із наук. ступ. і вченим званням	
			К-ть	%
1.	Української мови	19	19	100%
2.	Педагогіки	28	27	96,4%
3.	Германської філології	21	18	85,7%
4.	Української літератури	14	12	85,7%
5.	Фізики та методики її викладання	13	11	84,6%
6.	Зарубіжної літератури та компаративістики	11	9	81,8%
7.	Історії України	15	12	80%
8.	Методик початкового навчання	18	14	77,7%
9.	Медико-біологічних основ і фізичної реабілітації	16	12	75%
10.	Всесвітньої історії	16	12	75%
11.	Математики	15	11	73,3%
12.	Педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки	22	16	72,7%
13.	Біології	10	7	70%
14.	Географії та геоєкології	16	11	68,7%
15.	Прикладної математики, статистики та економіки	24	16	66,6%
16.	Хімії	9	6	66,6%
17.	Перекладу та загального мовознавства	29	19	65,5%
18.	Правознавства	14	9	64,3%
19.	Видавничої справи та редагування	11	7	63,6%
20.	Теорії та методики фізичного виховання	27	17	62,9%
21.	Філософії	15	9	60%
22.	Психології	12	7	58,3%
23.	Практичної психології	16	9	56,2%
24.	ЗТД та методики трудового навчання	22	12	54,5%
25.	Вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання	22	11	50%
26.	Теор. та методики олімп. та проф. спорту	16	8	50%
27.	Музично-теоретичних та інструментальних дисциплін	19	9	47,4%
28.	Інформатики	19	9	47,4%
29.	Англійської філології	13	5	38,5%
30.	Іноземної філології	17	5	29,4%
31.	Хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну	37	9	24,3%
32.	Практики германських мов	27	6	22,2%
33.	Фізичного виховання та оздоровчої фізичної культури	14	2	14,3%

Прим.: напівжирним шрифтом виділено кафедри, які очолюють доктори наук та професори.

Розділ II. Діяльність аспірантури та докторантури

2.1. Аспірантура

Станом на 31.12.2007 року в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка підготовка аспірантів здійснюється на 9 кафедрах за 10 спеціальностями (*діаграма 2.1*), у тому числі:

- 01.01.02 – диференціальні рівняння (разова)
- 10.01.01 – українська література (постійно);
- 10.01.06 – теорія літератури (постійно);
- 10.02.01 – українська мова (постійно);
- 10.02.17 – порівняльно-типологічне та історичне мовознавство (постійно)
- 11.00.05 – біогеографія та географія ґрунтів (разова)
- 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки (постійно);
- 13.00.02 – методика навчання фізики (постійно);
- 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти (постійно);
- 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія (постійно).

На базі університету діють спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських дисертацій з філології (української літератури – 10.01.01) та педагогіки (теорія та методика професійної освіти – 13.00.04). Наукове керівництво аспірантами та докторантами здійснюють 22 доктори і 23 кандидати наук нашого університету.

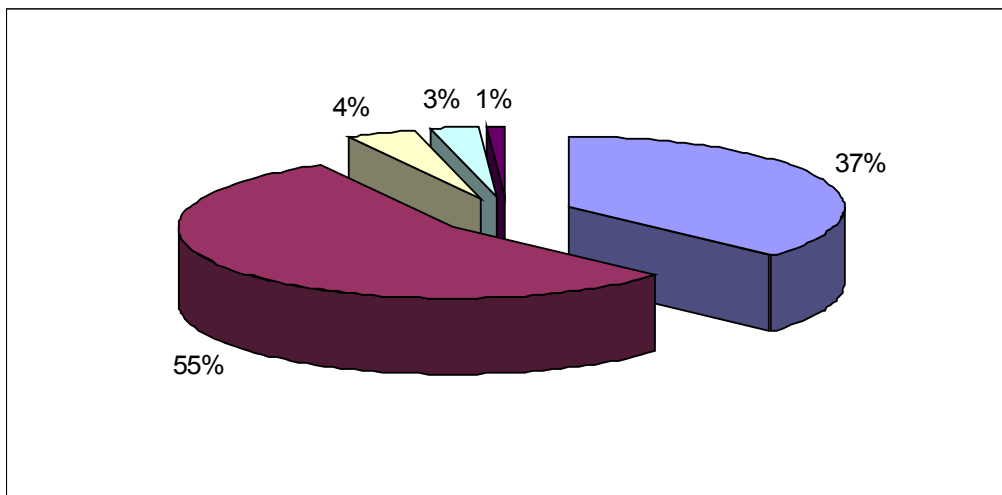
На кінець звітнього року в аспірантурі КДПУ імені Володимира Винниченка на державній та комерційній формі навчається 115 аспірантів, у тому числі з відривом від виробництва – 76 (*таблиця 2.1*).

Таблиця 2.1

Кількість аспірантів КДПУ за спеціальностями

№ п/п	Назва спеціальності	Шифр	Кількість аспірантів на кінець 2007 року	
			З відривом від виробництва	Без відриву від виробництва
I	Фізико-математичні науки	01.01.00	1	1
1	Диференціальні рівняння	01.01.02	1	1
II	Філологічні науки	10.00.00	29	13
1.	Українська література	10.01.01	5	5
2.	Теорія літератури	10.01.06	4	0
3.	Українська мова	10.02.01	7	5
4.	Порівняльно-історичне та типологічне мовознавство	10.02.17	13	3
III	Географічні науки	11.00.00	1	2
1.	Біогеографія та географія ґрунтів	11.00.05	1	2
IV	Педагогічні науки	13.00.00	41	23
1.	Загальна педагогіка та історія педагогіки	13.00.01	20	10
2.	Теорія та методика навчання фізики	13.00.02	5	4
3.	Теорія та методика професійної освіти	13.00.04	16	9
V	Психологічні науки	19.00.00	4	0
1.	Педагогічна та вікова психологія	19.00.07	4	0
Всього			76	39

Діаграма 2.1

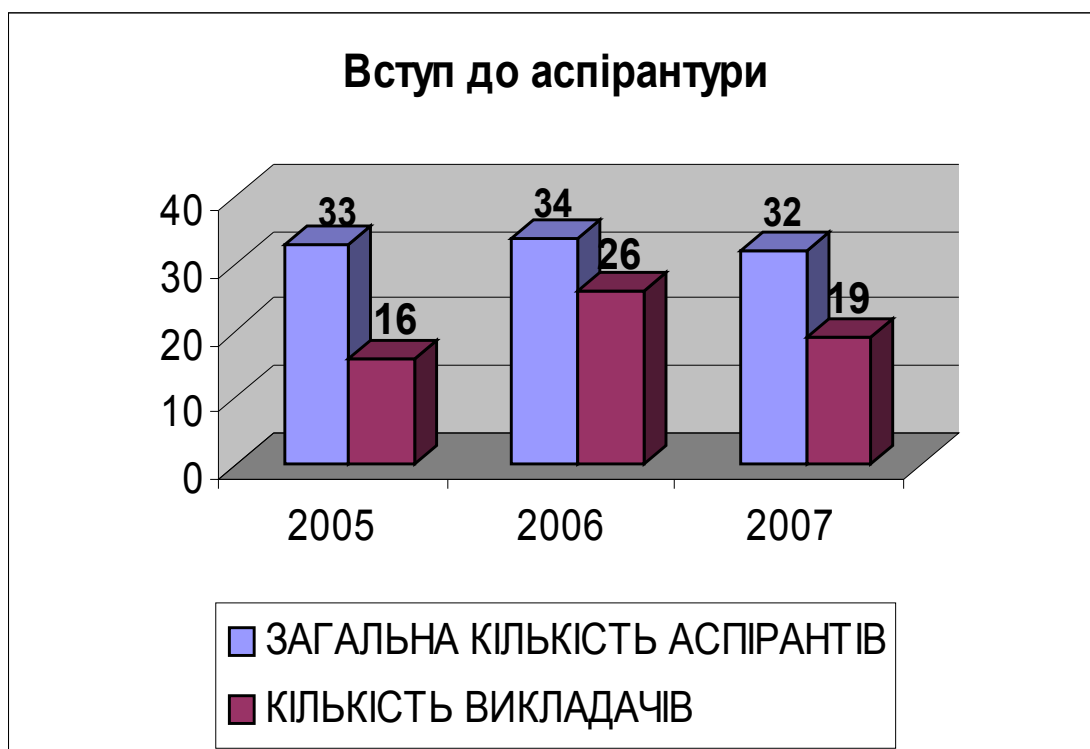

55 % – педагогічні науки, 37% – філологічні науки, 4 % – психологічні науки, 3 % – географічні науки, 1 % – фізико-математичні науки.

План прийому до аспірантури, затверджений Міністерством освіти і науки України на 2007-2008 навчальний рік, становив 23 особи. У 2007 році зараховано до аспірантури 23 особи на державній основі (100 % від плану) та 9 – на комерційній. Із загальної кількості зарахованих 14 – викладачі, 5 – випускники магістратури нашого університету, що становить 60 %. Частина вступників до аспірантури КДПУ з інших організацій та установ, за останні три роки складає 35% (2005 р.– 42%, 2006 р. – 24%, 2007р. – 40%).

Абсолютні показники динаміки вступу до аспірантури, зокрема і працівників університету, наведені діаграмою 2.2

Діаграма 2.2

Ефективність роботи аспірантури у 2007 році – 24 %.(Таблиця 2.2)

Таблиця 2.2

Ефективність роботи аспірантури

Рік	Закінчили аспірантуру	З них захистилися	Ефективність
2003	17	5	29 %
2004	14	7	50 %
2005	14	2	14%
2006	23	3	13%
2007	33	8	24%
Всього за 5 роки	101	25	25 %

2.2. Докторантура

У Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка діє докторантура за чотирма спеціальностями. На кінець 2007 року в докторантурі навчається 5 доцентів (1 зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, 1 зі спеціальності 10.02.17 – порівняльно-історичне та типологічне мовознавство, 3 зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти). 2 докторанти навчаються за направленням КДПУ у ВНЗ України.

Протягом 2003 –2007 років було захищено 10 дисертацій викладачами, котрі закінчили докторантури інших вищих навчальних закладів України.

Ефективність роботи викладачів Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка над докторськими дисертаціями за п'ять останніх років становить 17 %. Див.таблицю 2.3.

Таблиця 2.3

Показники роботи докторантури

Рік	Закінчили докторантуру (в тому числі в інших внз)	Кількість захистів всього	Захист вчасно
2003	-	4	-
2004	1	2	-
2005	2	1	-
2006	3	1	-
2007	0	2	-
Всього за 5 роки	6	10	1

2.3. Підвищення кваліфікації викладачів університету через аспірантуру та докторантуру

Для підвищення якісного потенціалу викладачів, ректоратом здійснено такий комплекс заходів:

1. Частині аспірантів і викладачів створено необхідні умови та надано за рахунок позабюджетних коштів допомогу для подання та успішного захисту дисертацій.
2. Для покращення кадрового складу викладачі КДПУ направляються на навчання до аспірантур ВНЗ України (2005 р. – 3, 2006 р. – 4, 2007 р. – 3). При цьому було враховано два аспекти: з одного боку, можливості для ефективного наукового керівництва, з іншого – гостру необхідність поліпшення у найближчий період якісного показника викладацького складу на окремих кафедрах.
3. У докторантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка навчається 1 доцент за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка й історія педагогіки. У Переяслав-Хмельницькому державному університеті – 1 доцент зі спеціальності 07.00.01 – історія України. За 13 спеціальностями в аспірантурах ВНЗ України навчаються 17 викладачів КДПУ імені Володимира Винниченка.
4. Для керівництвом аспірантами і докторантами КДПУ запрошуються провідні фахівці з інших вищих навчальних закладів та академічних установ.
5. На базі КДПУ продовжували діяти дві спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей: 10.01.01 – українська література, де було захищено 14 дисертацій; спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти, де захищено 13 дисертацій та прийнято до захисту 4.

У звітному році докторську дисертацію захистили Вовкотруб Віктор Павлович, спеціальність 13.00.02. – теорія та методика навчання фізики та Тузков Сергій Олександрович, спеціальність 10.01.02 – російська література (діаграма 2.3).

Міністерством освіти і науки України у 2007 році 1 доценту університету присвоєне вчене звання професора та 4 викладачам – доцента.

Діаграма 2.3.

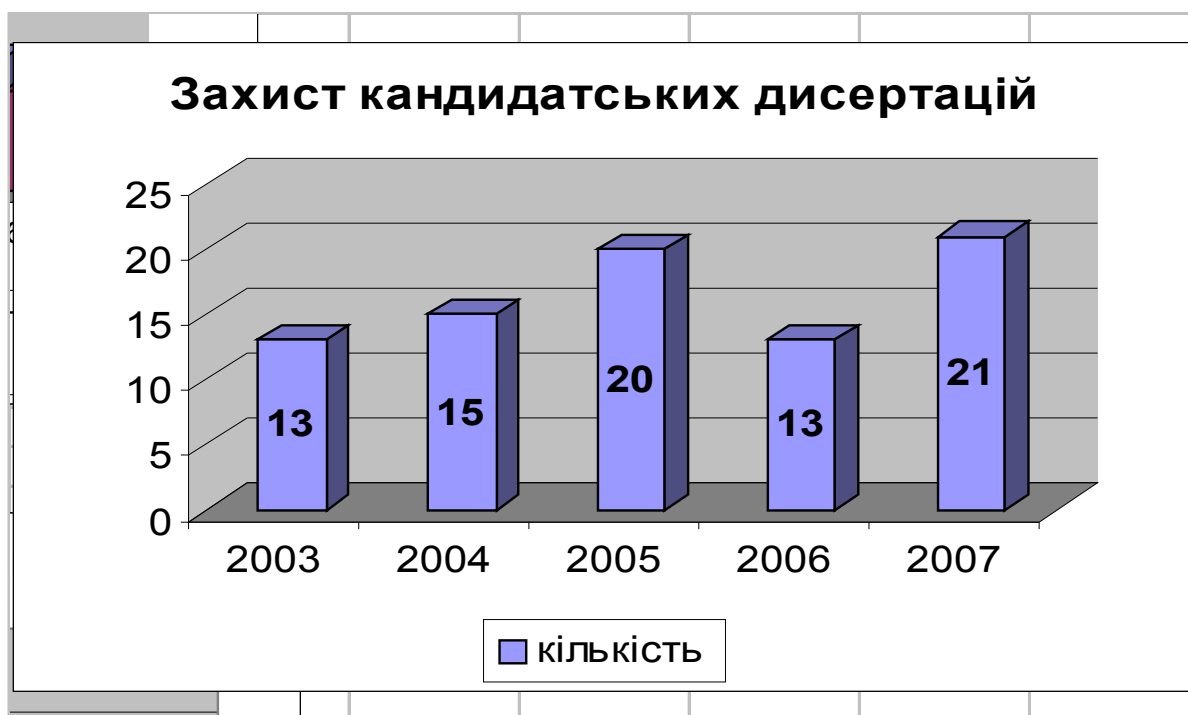
У 2007 році 6 викладачів КДПУ закінчили навчання в аспірантурах ВНЗ України. Кандидатські дисертації у звітному році захистив 21 здобувач: 14 викладачів та 7 аспірантів КДПУ (філологічні науки – 9, педагогічні науки – 7, історичні науки – 2, географічні науки – 1, філософські науки – 1, біологічні науки – 1), що на 8 більше, ніж у попередньому році (*діаграма 2.4*).

У 2007 році захистили кандидатські дисертації такі аспіранти та викладачі КДПУ:

1. Аркушина Ганна Феліксівна. Спеціальність 03.00.05 – ботаніка.
2. Барабуля Антон Миколайович. Спеціальність 10.02.17 – порівняльно-історичне та типологічне мовознавство.
3. Гур'янова Оксана Віталіївна. Спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка й історія педагогіки.
4. Дефорж Ганна Володимирівна. Спеціальність 07.00.07 – історія науки і техніки.
5. Іващенко Олена Вікторівна. Спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання хімії.
6. Козій Ольга Борисівна. Спеціальність 10.01.01 – українська література.
7. Лаврусенко Марія Іванівна. Спеціальність 10.01.01 – українська література.
8. Ливицька Інна Адамівна. Спеціальність 10.01.01 – українська література.
9. Линченко Максим Дмитрович. Спеціальність 09.00.05 – історія філософії.
10. Ляшук Анна Миколаївна. Спеціальність 10.02.17 – порівняльно-історичне та типологічне мовознавство.
11. Пуляк Ольга Василівна. Спеціальність 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти.
12. Семенюк Лариса Леонтіївна. Спеціальність 11.00.02 – економічна географія.
13. Сірик Едуард Петрович. Спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання фізики.
14. Чорний Олександр Васильович. Спеціальність 07.00.01 – історія України.

У 2007 році захистили кандидатські дисертації такі аспіранти, котрі не є працівниками КДПУ:

15. Засядько Ігор Іванович. Спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання фізики.
16. Іванова Людмила Леонідівна. Спеціальність 10.01.01 – українська мова.
17. Ковалик Марія Олексіївна. Спеціальність 10.01.01 – українська література.
18. Кондратюк Марта Володимирівна. Спеціальність 10.01.01 – українська література.
19. Лебедик Ігор Валерійович. Спеціальність 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти.
20. Лисенко Анна Володимирівна. Спеціальність 10.01.01 – українська мова.
21. Стадніченко Світлана Миколаївна. Спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання фізики.

Таблиця 2.4

**Динаміка підготовки та захисту
докторських і кандидатських дисертацій**

Показники	Роки			Всього за 3 роки
	2005	2006	2007	
<i>Захищено дисертацій</i> <i>у т.ч.:</i>	21	14	23	58
➤ Докторських дисертацій	1	1	2	4
➤ Кандидатських дисертацій	20	13	21	54
➤ Серед них випускниками аспірантури та докторантури університету	11	7	14	32

За інформацією кафедр у 2008 році планується захист 2 докторських (у 2007 році планувалось 2, у 2006 – 2) і 16 кандидатських дисертацій (у 2007 р. – 16, у 2006р. – 27) викладачами університету. Позитивною є тенденція до збільшення кількості прогнозованих захистів кандидатських дисертацій, результати 2007 року перевершили прогноз. Зменшення кількості прогнозованих захистів докторських дисертацій пояснюється проблемами організаційного плану.

РОЗДІЛ ІІІ. РЕЗУЛЬТАТИ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ, СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК

3.1. Виконання науково-дослідних проектів, науково-технічних розробок що фінансуються з коштів Міністерства освіти і науки, господарських договорів і грантів

3.1.1. Розробка науково-дослідних проектів, що фінансуються з коштів Міністерства освіти і науки.

У 2007 році в педагогічному університеті проводилась розробка 6 науково-дослідних робіт, що фінансуються Міністерством освіти і науки України. Це теми:

- **Асимптотики мір та диференціальних рівнянь** (наукові керівники професори Плічко А.М. та Бобочко В.М.);
- **Європейські мовні картини світу в аспектах етнолінгвістики та лінгвокультурології** (наукові керівники професори Семенюк О.А. та Манакін В.М.);
- **Соціологія освіти та діагностика розвитку особистості** (науковий керівник професор Радул В.В.);
- **Компенсація та фізична реабілітація дітей з порушеннями інтелектуального та фізичного розвитку** (наукові керівники професори Бондар В.І. та Язловецький В.С.);
- **Теоретичні та експериментальні дослідження напівпровідникових сполук А4В6 методами неруйнівного аналізу** (наукові керівники професори Авраменко О. В. та Царенко О.М.);
- **Елементи конкретної математики в професійній підготовці вчителя** (науковий керівник професор Волков Ю. І.).

У 2007 році в роботі над проектами брало участь 44 науковці, із них 41 співробітник та аспірант університету, директор НДІ дефектології НАНУ, професор Запорізького національного університету та старший науковий співробітник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 1 дослідник штатний, всі інші – за сумісництвом. До складу виконавців входили:

- 8 докторів наук;
- 23 кандидати наук;
- 7 аспірантів.

У звітному році спостерігалось зростання обсягів фінансування наукових досліджень при збереженні кількості ставок, що зумовлено зростанням заробітної плати.

Роки	Обсяг фінансування, тис.грн..	Кількість тем	Кількість ставок	Кількість співробітників, що виконують НДР		
				Всього	з них	
					Докторів наук	Кандидатів наук
2003	45,5	7	7,25	38	10	19
2004	49,2	5	7,05	26	6	12
2005	65,4	6	6,5	30	8	15
2006	144,9	6	12,0	42	8	22
2007	193,7	6	11,3	44	8	23

Надамо коротку характеристику виконуваних держбюджетних НДР.

Тема “Компенсація та фізична реабілітація дітей з порушеннями інтелектуального і фізичного розвитку в спеціальних закладах освіти України” (наукові керівники: Бондар Віталій Іванович, доктор педагогічних наук, професор, Язловецький Валентин Сергійович, кандидат педагогічних наук, професор, 2005-2007 роки виконання). Пріоритетним науковим напрямком творчої групи було створення системи раннього виявлення, діагностики та психолого-педагогічної й фізичної реабілітації, компенсацій недоліків розвитку дітей з порушенням психофізичної сфери та запровадження в практику основних модулів компенсаторно-реабілітаційної діяльності.

На основі вивчення генетичних модулів дитини в нормі і патології з'ясовано причини формування патогенетичних особистісних процесів учнів спеціальних шкіл України у навчальних, фізіологічно-життєвих та побутових, спеціальних фізичних та побутових умовах. Встановлено, що основним провідним фундаментальним чинником підвищення рівня аномальності населення України, є недостатня розробка, уніфікація, стандартизація наукових досліджень і обґрунтування компенсаторних функцій організму дитини та формування нових підходів до удосконалення моторно-вісцеральних механізмів у процесі фізичної реабілітації дітей з порушеннями інтелектуальної й рухової сфери.

Розглянуто психолого-педагогічні основи можливості організації самостійної фізичної діяльності учнів допоміжних шкіл у позакласній й позашкільній роботі. Проведено науковий моніторинг за статичними і динамічними показниками хворих дітей, визначені верхні і нижні межі показників дозування фізичного навантаження з урахуванням стану здоров'я та нозологічних особливостей обстежуваного.

Досліджено варіативний ряд розв'язання проблем застосування спеціальних спортивних ігор (за програмою Reabool) у сенситивні періоди з метою фізичної та соціальної реабілітації дітей, що мають ушкодження центральної нервової системи спадкового або набутого характеру.

Проведені моніторингові обстеження різних регіонів України виявили взаємозв'язок рівня аномальності населення із рівнем забрудненості територій України.

Вперше в Україні здійснені спроби навчання аномальних дітей оволодінню комплексом фізичних вправ для самостійних занять з розвитку рухових якостей та створенню домінантних установок на здоровий спосіб життя з метою поліпшення компенсаторних процесів.

На основі результатів досліджень 2007 році було видано 6 монографій, підручників та навчально-методичних посібників загальним обсягом 87,6 д. а., опубліковано 10 статей та матеріалів конференцій, захищено 1 кандидатську дисертацію і ще одну рекомендовано до захисту.

Зусиллями професорів Язловецького В.С. та Григор'єва А.Й. на базі факультету фізичного виховання КДПУ проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію з актуальних проблем компенсаторно-реабілітаційної роботи з різними категоріями аномальних дітей та видано збірник наукових праць.

Тема “Європейські мовні картини світу в аспекті етнолінгвістики та лінгвокультурології” (наукові керівники: Семенюк Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, професор та Манакін Володимир Миколайович, доктор філологічних наук, професор, 2005-2007 роки виконання). З'ясовувалися закономірності, напрями та результати співіснування картин світу в європейських мовах та культурах на сучасному етапі, в умовах європейської інтеграції та світової глобалізації; розроблялась модель взаємодії національних та індивідуальних картин світу в сучасному суспільстві.

У звітному році отримано такі результати:

Проведено аналіз відображення соціальних процесів у мовних картинах світу, притаманних сучасній Європі та описано модельний характер динаміки змін в картині світу на межі ХХ та ХХІ століть на рівні суспільства та індивідуума (на матеріалі європейських мов).

Створено перелік (опис) закономірностей становлення й розвитку національної мовної особистості в умовах європейського простору.

За тематикою наукового дослідження в 2007 році захищено 3 кандидатські дисертації і ще одну рекомендовано до захисту, підготовлено і захищено 6 магістерських робіт, виконується 9 бакалаврських робіт на спеціальності «Переклад». Проводиться розробка ще 7 кандидатських дисертаційних досліджень.

Видано посібник для студентів вищих навчальних закладів: "Основи теорії мовної комунікації" та навчально методичний посібник «Практичний курс англійської мови» з елементами лінгвокультурного аналізу, опубліковано 14 статей та матеріалів конференцій.

Результати дослідження використовуються при викладанні курсів "Лінгвокультурологія", "Перекладознавство", "Комунікативна лінгвістика", "Порівняльне мовознавство" на факультеті іноземних мов Кіровоградського державного педагогічного університету.

Тема „Соціологія освіти та діагностика розвитку особистості” (науковий керівник Радул Валерій Вікторович, доктор педагогічних наук, професор, 2005-2007 роки виконання). Проводились дослідження наукових засад, створення та апробація методик діагностики особистості на засадах методології та соціології освіти.

У процесі реалізації проекту були виконані такі завдання:

Проведено науковий аналіз теоретико-методологічних засад сучасного розуміння сутності феномену особистості, способів її соціалізації та становлення у професійному й соціокультурному середовищах. Результати дослідження дозволяють поглибити наукове розуміння особистості як певної цілісності, систематизувати й уточнити підходи до професіограми особистості сучасного вчителя. Значного розвитку набули теоретичні положення щодо інтерпретації базових професійно значущих якостей та характеристик особистості – професійної та методологічної культури майбутнього вчителя, соціальної зрілості особистості, професійної самореалізації, інформаційної культури та компетентності майбутнього учителя.

Досліджено аспекти розвитку особистості дитини у різні періоди історії педагогіки, поглиблено теоретичне розуміння особливостей вивчення дитини у реформаторській педагогіці кінця XIX – початку XX століття.

Розроблено методики діагностики професійно важливих якостей особистості – соціальної зрілості, професійної самореалізації, методологічної та інформаційної культури. Співробітниками лабораторії, а також під їхнім керівництвом проведено ряд діагностичних зрізів та різноманітних експериментів, спрямованих на вивчення особливостей організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців, розвитку їхніх професійних та особистісних якостей. Одержані результати дозволяють оптимізувати існуючі моделі управління соціально-професійним розвитком особистості майбутніх фахівців, вдосконалити процес професійної педагогічної освіти.

Отримані наукові та дослідно-експериментальні матеріали використовуються в 1 докторській, 3 кандидатських дисертаціях, 3 навчальних посібниках. Вони стали основою одного нового навчального курсу, двох спецкурсів, використовуються у процесі співпраці по створенню педагогічних інновацій з іншими навчальними закладами та науковими установами МОН та АПН України.

За результатами досліджень захищено 1 кандидатську дисертацію, завершено роботу над 2 кандидатськими дисертаціями, підготовлено та захищено 8 магістерських кваліфікаційних робіт.

Тема “Асимптотики мір та диференціальних рівнянь” (науковий керівник Плічко Анатолій Миколайович, доктор фізико-математичних наук, професор, 2005-2007 роки виконання).

У 2007 році виконано такі завдання:

Досліджено властивості полілінійності диференціалів вищих порядків векторних мір (в тому числі варіаційних, напівваріаційних та поточкових).

Досліджено властивості варіаційної, напівваріаційної та поточної непервності вищих диференціалів.

Побудовано рівномірну асимптотику розв'язку сингулярно збуреного диференціального рівняння Орра-Зоммерфельда з нестабільною диференціальною точкою звороту першого порядку, придатну в околі, який містить стабільну точку звороту.

Доведено теореми про диференціальні властивості лінійних образів векторних мір з функціями, згортки векторних та скалярних мір, згортки вищих порядків, добутків векторних та скалярних й векторних функцій, досліджено неперервності диференціалів мір, що одержані в результаті застосування вказаних операцій.

За результатами досліджень опубліковано 14 статей та матеріалів конференцій. На їх основі розроблено спецкурс "Асимптотичні методи в диференціальних рівняннях" для магістрантів математичних спеціальностей, в рамках теми виконуються два дисертаційні дослідження.

Тема "Теоретичні та експериментальні дослідження напівпровідникових сполук А4В6 методами неруйнівного аналізу" (наукові керівники професори Авраменко Ольга Валентинівна та Царенко Олег Миколайович, 2006-2008 роки виконання).

У 2007 році продовжувалась розробка технології вирощування вузькозонних напівпровідників на ізольованих підкладках методом рідинної епітаксії з метою створення на їх основі багатофункціональних елементів інфрачервоної оптоелектроніки.

За звітний період виконано такі роботи:

Проведено ґрунтовне дослідження діаграм стану та когерентних діаграм стану системи Pb-Sn-Te-Se.

Експериментально досліджено особливості контактних явищ на межі тверда підкладка/розчин-розплав, що дало фактичну можливість перевірити правильність розрахунків когерентних діаграм стану.

Методом рідинної епітаксії вирощено гетероструктури $Pb_{1-x}Sn_xTe_{1-y}Se_y/Pb_{1-x}Sn_xTe$ та $Pb_{1-x}Sn_xTe_{1-y}Se_y/KCl$.

Вивчено закономірності утворення дислокацій залежно від товщини епітаксійних шарів та вихідної концентрації дислокацій підкладок.

Методом рентгеноструктурного аналізу досліджено склади епітаксійних шарів, уточнено значення коефіцієнтів розподілу основних компонентів.

Експериментально встановлено можливість візуалізації деталей будови епітаксійних шарів за допомогою теплових хвиль методом фототермоакустики.

На основі експериментальних даних уточнена модель поведінки теплових хвиль мікрометрового діапазону у двошаровій напівпровідниковій структурі в залежності від співвідношень товщини та теплофізичних характеристик шару та підкладки.

За результатами досліджень опубліковано 11 статей та матеріалів конференцій, захищено дві дипломні роботи.

Матеріали досліджень використовуються в спецкурсі «Основи фототермоакустики» для студентів спеціальності «Фізичне матеріалознавство» фізичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Тема "Елементи конкретної математики в професійній підготовці вчителя" (науковий керівник професор Волков Юрій Іванович, 2007-2009 роки виконання) націлена на розробку методики навчання елементів конкретної математики в педагогічних ВНЗ, пошук можливостей професійно-педагогічної направленості навчання та створення на основі виявлених можливостей практичних рекомендацій щодо впровадження пропонованого матеріалу в школі.

У процесі реалізації проекту були виконані такі завдання:

Проведено аналіз літературних та електронних джерел, які відносяться до конкретної математики.

Проаналізовано аспекти посилення ролі конкретної математики у математичній освіті.

Обґрунтована доцільність включення методів розв'язування функціональних рівнянь, теорії досконалих кілець, мечін-подібних формул для знаходження числа "пі",

ймовірнісних розподілів у систему математичної підготовки вчителя.

Проводилась робота з оптимізації впровадження в навчальний процес таких тем: знаходження сум, рекурентні співвідношення, елементарна теорія чисел, біноміальні коефіцієнти, твірні функції, дискретна теорія ймовірностей, асимптотичні методи, функціональні рівняння, діофантові рівняння, цілочисельні функції.

Були виявлені можливості й резерви цих розділів конкретної математики для здійснення професійно-педагогічної направленості навчання студентів предмету свого майбутнього викладання, продовжувалась, розробка системи методичного забезпечення процесу формування знань студентів з указаних розділів.

Розроблено робочий план з конкретної математики розрахований на 40 лекційних годин. За цим планом магістрам зі спеціальності “Математика” читався спецкурс.

За результатами досліджень опубліковано 12 статей та матеріалів конференцій. На їх основі розроблено спецкурс з конкретної математики для магістрантів спеціальності “Математика”, розпочато його проведення в осінньому семестрі 2007–2008 навчального року.

3.1.2. Виконання науково-технічних розробок, що фінансуються з коштів Міністерства освіти і науки

У 2007 році Міністерством освіти і науки України нашому університету замовлена науково-технічна розробка інтегрованого навчального практикуму “Методика, техніка та сучасні технології у шкільному фізичному експерименті” (науковий керівник професор Величко С.П.). У поточному році виконувались 1 та 2 етапи з обсягом фінансування 60 тис.гр.

За звітний період виконано такі завдання:

Обґрунтована комплексність і визначено перелік елементів, які доцільно включити до створюваного комплексу «Оптична міні-лава», на базі якого можливим буде виконання демонстрацій, лабораторних робіт і робіт практикуму з фізики відповідно до вимог вивчення шкільного курсу фізики в загальноосвітніх навчальних закладах різного типу.

Створена діюча модель навчальної оптичної міні-лави та описані будова і конструктивні особливості елементів і деталей, що входять до її складу.

Окреслена можливість розширення дидактичних можливостей створюваного навчального комплексу «Оптична міні-лава» за рахунок постановки нового навчального експерименту до питань вивчення фізичних основ рідких кристалів, котрі за профільними програмами вивчаються у ШКФ, але шкільним навчальним експериментом не забезпечені.

За результатами виконання розробки видано монографію «Психолого-педагогічні принципи та ергономічні вимоги до шкільного фізичного експерименту» обсягом 310 сторінок і посібник «Лабораторний практикум з безпеки життєдіяльності» обсягом 192 сторінки. Опублікована стаття «Демонстрації електрооптичних властивостей рідких кристалів у загальному курсі фізики» у Віснику Чернігівського державного педагогічного університету (Випуск 46. – Серія: Педагогічні науки, 2007. – С. 139-142).

3.2. Наукові школи, науково-дослідні центри та лабораторії

У Кіровоградському державному педагогічному університеті протягом останніх десятиліть сформувалися і формуються наукові школи, наукові напрями, результати яких відомі в Україні та за її межами. Особливо потужними є педагогічна і філологічна наукові школи, які, у свою чергу, поділяються на окремі наукові напрямки. На сучасному етапі, зокрема й у 2007 році, у Кіровоградському державному педагогічному університеті активно працює декілька відомих наукових шкіл.

На кафедрі української літератури сформувалася дві наукові школи. Наукова школа “Методологія системного підходу до явищ літератури”, засновником якої є професор, доктор філологічних наук Клочек Г.Д. Наукова мета школи – розробити

методологічні принципи системного підходу до аналізу літературних явищ і в першу чергу літературного твору. У контексті наукових інтересів школи захищено кандидатські та докторські дисертації, написані монографії та навчальні посібники, опубліковано велику кількість статей. У 2007 побачила світ монографія Г.Д.Клочечка „Енергія художнього слова”, підготовлено матеріали до спеціального курсу „Теорія літератури твору та мистецтво його аналізу” – „Художній світ” як категоріальне поняття” (автор Г.Д.Клочек), захищена кандидатська дисертація (Лаврусенко М.І.). Керівником школи та його учнями опубліковано майже два десятки статей. При кафедрі діє семінар аспірантів, керівником якого є професор Клочек. Докторанти, аспіранти, які готують дисертації під науковим керівництвом проф. Г.Д.Клочечка широко застосовують принципи системного підходу до аналізу літературознавчих явищ.

Інша помітна школа сформувалася на цій же кафедрі під орудою професора В.П.Марка – „Концептуально-стильове дослідження класичної та сучасної літератури”. Вона засвідчила про себе виходом у 80-х роках ХХ століття низки монографій: „Художній світ Михайла Стельмаха (1982), „У вимірах стилю” (1984), „Окрилені ідеалом” (1985), „Основа творчих шукань” (1987), „Анатолій Мороз” (1988). У 2007 році вийшли навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів «Стежки до таїни слова: Літературознавчі й методичні студії» (автор – Марко В.П.), низка статей. У звітному році учнями професора Марко захищено дві кандидатських дисертації (Козій О.Б., Кондратюк М.В.). Аспіранти, які готують дисертації під науковим керівництвом проф. В.П.Марко широко застосовують принципи та прийоми концептуального аналізу художнього тексту.

На **кафедрі педагогіки** активно функціонує наукова школа доктора педагогічних наук, професора В.В.Радула, у сфері наукових інтересів якої є проблеми соціального розвитку і становлення особистості. Школа відома своєю науково-пошуковою діяльністю в галузі проблем, пов’язаних із соціалізацією та розвитком особистості, формуванням навичок і умінь професійної діяльності тощо. Помітними результатами роботи науковців у 2007 році стали наукові публікації (Навчальний посібник «Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя» автори - Радул В.В., Кравцов В.О., Михайліченко М.В, більше 3-х десятків наукових статей) та захист двох кандидатських дисертацій учнями професора Радула. Про авторитет школи свідчить і той факт, що кафедра педагогіки має найбільшу кількість аспірантів в університетів (46).

На **кафедрі педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки** під керівництвом професора Мельничука С.Г. функціонує наукова школа, завданням якої є вивчення питань, пов’язаних із формуванням естетичної культури майбутніх учителів та учнів загальноосвітніх шкіл. До досліджень залучені аспіранти, студенти, вчителі шкіл. У контексті проблематики школи захищено 6 кандидатських дисертацій, опубліковано значну кількість наукових робіт. При кафедрі у 2007 році на громадських засадах створено наукову лабораторію соціально-педагогічних досліджень під керівництвом професора Завіни Віталія Івановича. Він був і науковим керівником кандидатської дисертації, захищеної у 2007 р.

На **кафедрі української мови** завдяки зусиллю доктора філологічних наук, проф. В.М. Ожогана сформовано наукову школу, яка вивчає актуальні проблеми української граматики. У сфері інтересів школи працюють доктори філологічних наук, професори, доценти, кандидати філологічних наук, докторанти, аспіранти і пошукувачі, магістранти. За тематикою наукових досліджень школи готуються кандидатські й магістерські праці. У 2007 році захищено дві дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (Л.Л. Іванова - науковий керівник професор В.М.Ожоган; Г.В. Лисенко - науковий керівник професор В.В.Лучик). Представники наукової школи “Актуальні проблеми української граматики” опублікували в 2007 році наукових, науково-методичних праць загальним обсягом 104 д.а.

На **кафедрі перекладу та загального мовознавства** діє відома в Україні та за її межами наукова школа, що вивчає проблемні питання порівняльного мовознавства та лінгвокультурології. Справу, закладену засновником і керівником школи, доктором

філологічних наук, професором В.М.Манакіним підтримує доктор філологічних наук, професор Семенюк О.А. У відповідності зі сферою наукових інтересів школи виконується 1 докторське та 9 кандидатських досліджень, значна кількість дипломних і магістерських робіт. У 2007 році науковцями було опубліковано більше 20 наукових статей, підготовлено навчальний посібник «Основи теорії мовної комунікації» (Семенюк О.А., Парашук В.Ю.), захищено три кандидатські дисертації - дві під керівництвом професора Семенюка О.А (Бондаренко К.Л., Білоус В.Б.), одна під керівництвом професора Манакіна В.М. (Барабуля А.М.).

На **кафедрі фізики та методики її викладання** діє наукова школа засновником і керівником якої є доктор педагогічних наук, професор Величко С.П. Завданням школи є вивчення проблем дидактики й методики фізики. До складу школи входять доктори і кандидати наук, аспіранти, викладачі шкіл. У 2007 році пройшла традиційна вже Міжнародна конференція з актуальних питань методики фізики, організована за ініціативою керівника наукової школи та її представників. Вийшли друком наукові праці, зокрема, монографія «Психолого-педагогічні основи та ергономічні вимоги до шкільного фізичного експерименту» (Величко С.П., Вовкотруб В.П.) та значна кількість наукових статей. У звітному році учнями професора Величко захищено 2 кандидатські дисертації (Сірик Є.П., Пуляк О.В.), ще одна дисертація захищена під керівництвом професора Садового М.І. (Засядько І.І.). У контексті наукової проблематики школи виконуються студентські кваліфікаційні дослідження.

На **кафедрі географії та геоєкології** протягом останніх 10 років відбувається поступове формування ландшафтно-галогеохімічної **наукової школи** (науковий керівник - професор Кривульченко А.І.). Серед здобутків учених захищена докторська дисертація та опубліковані наукові праці, зокрема монографії в галузі ландшафтознавства та галогеохімії (професор Кривульченко А.І.); захищена кандидатська дисертація зі спеціальності „Фізична географія, геофізика та геохімія ландшафтів” (Домаранський А.О.). При кафедрі функціонує разова аспірантура, де під керівництвом професора Кривульченко готуються дисертаційні дослідження, пов'язані з проблемами галогеохімії, із науковими проблемами в галузі ландшафтознавства та біогеографії. Значну кількість кваліфікаційних робіт, написаних в контексті вирішення ландшафтознавчих та галогеохімічних проблем, виконують студенти географічного факультету.

Окрім цього, в університеті можна виділити низку перспективних науковців, навколо яких гуртується коло учнів та колег, які виступають у ролі наукових керівників, а значить, є усі передумови для формування наукової школи. Це професори Авраменко О.В., Семенець О.О., Рацул А.Б., Царенко О.М., Парашук В.Ю. та деякі інші.

Значна роль в організації та реалізації наукових досліджень, що проводяться в університеті, належить **науково-дослідним центрам та лабораторіям**, які існують на кафедрах.

На базі **кафедр фізики та методики її викладання** плідно працює Науковий Центр розробки засобів навчання (керівник – професор Величко С.П.), який з 2000 року спільно з Інститутом інформаційних технологій та засобів навчання АНП України виконує дослідження з проблем: «Науково-методичне забезпечення використання у дидактичному процесі засобів навчання нового покоління», «Дидактичні засади формування комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища», а з серпня 2007 року Інтегрований навчальний практикум «Методика, техніка та сучасні технології у шкільному фізичному експерименті». У 2007 році удосконалено нові навчальні комплекти та лабораторне обладнання: розпочато створення оптичної міні-лави; інтерферометра Юнга з освітлювачем та апробовані навчальні досліди з ними. У кабінеті методики навчання фізики проходить апробацію нове навчальне обладнання «Кабінет фізики середньої школи майбутнього». На цій же кафедрі працює наукова лабораторія, яка займається розробкою проблем, пов'язаних із технологією обладнання та виробництва електронної техніки (науковий керівник – професор Царенко О.М.).

На **кафедрі педагогіки** працює наукова лабораторія „Соціологія освіти та

діагностика розвитку особистості” (науковий керівник – професор Радул В.В.). До її складу входить 8 науковців. У 2007 році основні зусилля членів лабораторії були спрямовані на: дослідження проблеми соціально-професійної самореалізації особистості; теоретико-методологічне дослідження особливостей формування якісних характеристик майбутніх фахівців; дослідження аспектів формування професійної позиції та культури; розробку проблем гуманітарного мислення вчителя; проведення ряду діагностичних зрізів розвитку особистості; дослідження окремих аспектів формування соціальної зрілості майбутнього вчителя та умов адаптації молодого вчителя. Результати дослідження відображено у наукових статтях та навчальному посібнику.

На кафедрі вокально-хорових та інструментальних дисциплін та методики музичного виховання продовжується експериментальна робота науково-творчої лабораторії хор-студії „Акваторія”, до складу якої входять ведучі науковці та викладачі кафедри. Основним завданням є впровадження в навчальний процес мистецького факультету нових форм професійної підготовки сучасного фахівця вчителя музики, зокрема, об'єднання зусиль трьох відділень мистецького факультету, що має забезпечити підготовку сучасного фахівця нового типу. Активно працює лабораторія естрадного співу, метою якої є розвиток професійних компетенцій майбутнього фахівця мистецького спрямування у відповідності з вимогами часу, який має бути неповторною творчою індивідуальністю, спроможною швидко реагувати на потреби суспільства. На базі студії звукозапису, що існує на кафедрі започатковано лабораторію комп'ютерного аранжування, головним завданням якої є експериментальна перевірка та впровадження в навчальний процес музичного відділення новітніх комп'ютерних технологій, зокрема підготовка цифрових фонограм, аранжування оригінальних композицій, електронних виконавчих систем тощо.

На кафедрі хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну (секція хореографії) функціонує постійно діючий семінар керівників хореографічних ансамблів шкіл та позашкільних виховних закладів, проводяться практикуми – семінари для керівників ансамблів України і області, здійснюється їх стажування та методичні консультації, відкриті постійно діючі курси підвищення кваліфікації викладачів хореографії педагогічних ВНЗ України.

При кафедрі української мови створений і співпрацює з Інститутом української мови НАН України граматичний науковий центр (керівник професор В.М.Ожоган), який покликаний координувати діяльність граматистів України, сприяти підвищенню ефективності досліджень української морфології та синтаксису, зміцнювати міжнародні зв'язки і взаємодію.

На базі кафедри біології працюють дві навчально-дослідні лабораторії: зоології та ботаніки. Ведуться роботи зі створення навчального та дослідного гербаріїв кафедри. Викладачі кафедри створили у межах лабораторії «живий куточок» із системою тераріумів, рослинних екзотів, які утримують практично за власний рахунок та рахунок спонсорської допомоги.

При кафедрі географії та геоєкології створено науково-дослідну лабораторію геоєкологічних проблем степової зони України (на основі фінансування Кіровоградською облдержадміністрацією науково-дослідного проекту „Автоматизований каталог водних об'єктів Кіровоградської області”). Протягом 2007 року лабораторія була поповнена новою комп'ютерною технікою.

На кафедрі теорії та методики фізичного виховання під проводом професора Язловецького В.С. працює творча група викладачів, котрі проводять розробку нового покоління навчальної і навчально-методичної літератури для студентів факультетів фізичного виховання різних освітніх кваліфікаційних рівнів (бакалавр, спеціаліст, магістр). Протягом року підготовлено 5 навчальних посібників обсягом 73,8 д. а. За останні 5 років 8 навчальних посібників, підготовлених членами творчої групи, отримали гриф Міністерства освіти і науки України.

На кафедрі практичної психології працює наукова лабораторія соціальної психології особистості та менеджменту освіти (керівник – доцент Дьяконов Г.В.).

На кафедрі психології професор Лушин П.В. очолює науково-методичний центр “Філософія для дітей”, яку було організовано ще в межах наукового проекту між КДПУ імені Володимира Винниченка і Монтклерським державним університетом (США). На цій же кафедрі працює науково-дослідну лабораторія з проблематики психологічних основ педагогічного супроводу навчальної діяльності студентів і учнів.

На кафедрі історії України постійно діє археологічна експедиція. Останні роки основна увага науковців зосереджена на комплексному дослідженні пам’ятки золотоординського часу (XIV-XVI ст.) в с.Торговиця Новоархангельського району. Виявлено та оброблено численний науково-цінний археологічний матеріал. Результати роботи експедиції відображені у доповідях на регіональних і міжнародних конференціях, у тому числі у м. Ізмір (Туреччина). Особливою заслугою експедиції є те, що вона сприяє долученню до наукової роботи значної кількості студентів. У звітному році розпочато роботи зі створення археологічного музею університету.

1.3. Публікації викладачів університету

Одним із найбільш помітних, особливо для стороннього спостерігача, результатів наукової діяльності викладачів та аспірантів університету, є укладання та видання друком монографій, підручників, навчальних і навчально-методичних посібників, статей тощо. Існує яскрава тенденція до зростання кількості друкованих праць, яка зумовлена, зокрема, й необхідністю забезпечення навчального процесу за кредитно-модульною системою (див. табл.3.2.). Особливо заслуговують на повагу за свою складну й кропітку наукову працю автори монографій та підручників і посібників із грифом МОН України.

Таблиця 3.2

Динаміка випуску наукової та науково-методичної продукції

Роки	Загальна кількість публікацій	Загальний обсяг друкованих аркушів	Монографії	Підручники з грифом МОН	Реферативні і навчальні посібники та методичні	Статті у фахових виданнях	Публікації Зарубіжні	Тези доповідей	Наукові збірники
2005	997	1457,21	8	13	161	678	32	113	12
2006	1000	1487,86	11	10	194	680	1	83	8
2007	1188	2084,2	9	16	131	829	12	127	9
За три роки	3185	5029,27	28	39	486	2187	45	323	29

Серед опублікованих у 2007 році праць своєю актуальністю та високим науково-теоретичним рівнем відзначаються такі видання:

I. Монографії

1. Бабак О.І. (співавтор) Прага – Харків – Соловки: архівно-слідча справа академіка Степана Рудницького. – Київ, 2007 (9,2/3,5 д.а.).
2. Величко С.П., Вовкотруб В.П. Психолого-педагогічні основи та ергономічні вимоги до шкільного фізичного експерименту. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (10,1 д.а.).
3. Дьяконов Г.В. Основи диалогического подхода в психологической науке и практике. – Кіровоград: РВЦ КГПУ ім. В. Винниченка, 2007 (49,3 д.а.).
4. Клочек Г.Д. Енергія художнього слова. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (28,0 д.а.).
5. Парсамов С.С. Отечественная телевизионная промышленность. Часть первая. Специализированные предприятия телевизионной промышленности. – Кіровоград: КОД, 2007 (13 д.а.).
6. Парсамов С.С. Отечественная телевизионная промышленность. Часть вторая. Телевизионные производства предприятий других отраслей ВПК. – Кіровоград: КОД, 2007 (5,5 д.а.).
7. Рацул О.А. Формування громадянськості у студентів вищих навчальних закладів України у другій половині XIX – на початку XX століття. – Кіровоград: ТОВ ТВК “Рік ЛТД”, 2007 (15,63 д.а.).
8. Шевченко С.І. Старі стіни: Єлисаветградська громадська жіноча гімназія (1860-1920 рр.). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (11 д.а.).
9. Черньонков Я.О. Професійна культура майбутнього вчителя іноземної мови: формування та діагностика. – Кіровоград: ТОВ «ІМЕКС – ЛТД», 2007 (15 д.а.).

II. Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації та навчальні програми, рекомендовані Міністерством освіти і науки України

1. Бабенко В. М. Художній переклад: історія, теорія, практика. Навчальний посібник для студентів. РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка. Кіровоград – 2007 (13,6 д.а.).
2. Балан М.М., Григорьев А.Й, Рацул А.Б. Мала енциклопедія фізичної реабілітації. Навчально-методичний посібник, Кіровоград, КДПУ РВВ, 2007 (33/11 д. а.).
3. Величко С.П.,Царенко І.Л. Лабораторний практикум з безпеки життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів пед. університетів та вчителів -2-е видання доп. –К.: Професіонал, 2007 (11,26 д.а.).
4. Величко С.П., Царенко О.М., Царенко І.Л. Методика викладання безпеки життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів пед. університетів та вчителів -2-е видання доп. –Кіровоград.: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (18,3 д.а.).
5. Дідич Г.С., Медведєва Н.М., Поворозко Л.А. Навчально-методичний посібник з хорового класу. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (10,4 д.а.).
6. Дідич Г.С. Програма навчального курсу з “Історії західноєвропейської музики”. (на засадах кредитно-модульних підходів). – Кіровоград, 2007 (2 д.а.).
7. Дідич Г.С. Навчальний посібник з “Історії західноєвропейської музики”. (на засадах кредитно-модульних підходів). – Кіровоград, 2007 (3,5 д.а.).
8. Дідич Г.С. Програма та методичні рекомендації для студентів мистецького факультету “Фольклорна практика”. – Кіровоград, 2007 (2 д.а.).
9. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В., Воронкова Н.Р., Білоус О.М. Лінгвокраїнознавство. Тести та вправи. Навчальний посібник для 2 і 3 курсу. – Вінниця: Нова книга, 2007 р. (30,2 д.а.).
10. Ковтюх С.Л. Репетитор (як навчитися грамотно писати). – К.: “ВД” Професіонал”, 2007 (27 д.а.).
11. Марко В.П. Стежки до таїни слова: Літературознавчі й методичні студії. Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Кіровоград: “Степ”, 2007 (15,4 д.а.).
12. Медведєва Н.М., Поворозко Л.А. Навчально-методичний посібник з хорового класу. – Кіровоград, 2007 (10,5 д.а.).
13. Омеляненко С.В. Педагогіка: тестові завдання. – Київ, 2007 (24,0 д.а.).
14. Радул В.В., Кравцов В.О., Михайліченко М.В. Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя. – Кіровоград: ПВЦ ТОВ “Імекс-ЛТД”, 2007 (14,53 д.а.).
15. Язловецький В.С. Фізіологічні основи фізичного виховання та спорту. 3-тє видання (доповнене, перероблене). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (16,2 д.а.).
16. Язловецький В.С., Мухін В.М., Турчак А.Л. Основи спортивного й лікувального масажу. Видання друге (перероблене та доповнене). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (18,0 д.а.).

III. Основні навчально-методичні посібники, підготовлені викладацьким складом Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка у 2007 році

1. Андронатій П.І., Ганжела С.І., Копотій В.В., Резіна О.В, Шлянчак С.О. Лабораторні роботи з інформатики. Навчальний посібник для студентів неспеціальних факультетів – Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2007 (6,9 д.а.).
2. Ганжела С.І., Ганжела І.П. Інформатика, базовий курс для користувачів. Навчальний посібник. – Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2007 (12 д.а.).

3. Білоус О.М. Інтерпретація тексту мовою мети. Навчально-методичний посібник для студентів перекладачів німецького відділення (німецькою мовою). – Дрогобич: ДДПУ ім. І. Франка, 2007 (5 д.а.).
4. Бондаренко С.В. Основи техніки та методики навчання легкоатлетичних вправ. Навчальний посібник. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2007 (12,9 д.а.).
5. Босий В.С. Теорія і методика українського народного танцю. Навчально-методичний посібник для відділень хореографії педагогічних університетів (за вимогами кредитно-модульної системи). – Кіровоград, 2007 (8 д.а.).
6. Бродський Г.Л. Навчальний посібник. Збірка творів для оркестру народних інструментів “З народних джерел”. Науково-методичне видання. - Збірка творів – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007 (4 д.а.).
7. Ганжела І.П. Інформатика, базовий курс для користувача. Навчально-методичний посібник. - Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2007 (12 д.а.).
8. Авраменко О.В. Maple 9 та 1140 інтегралів або Символьні обчислення у математичному аналізі. Частина II. Навчально-методичний посібник. – Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2007 (8 д.а.).
9. Грінченко В.Г. Історія української культури. Схеми таблиці, ілюстровані матеріали. Від найдавніших часів до кінця ХУІІІ ст. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (8 д.а.).
10. Гулай В.В., Гулай О.В. Амфібії та рептилії. Довідник. – Кіровоград: ТОВ “Полімед-сервіс”, 2007 (3,4 д.а.).
11. Дерев’янюк В.О. Ботаніка. Посібник для студентів психолого-педагогічного факультету, спеціальність “Початкове навчання”. – II вид. (доповнене) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (6,01 д.а.).
12. Домаранський А.О. Щоденник навчальної польової практики. Західна Україна. Навчально-методичний посібник. – Кіровоград, 2007 (4,75 д.а.).
13. Єжова О.В. Конструювання одягу: курс лекцій. – Кіровоград: ТОВ “Діаграма”, 2007 (5 д.а.).
14. Житков О.А. Історія України ХХ – ХХІ ст. Збірник документів і матеріалів. – Кіровоград, 2007 (10 д.а.).
15. Журавльова С.В. Виховання особистості і колективу у вітчизняній реформаторській педагогіці кінця ХІХ – першої третини ХХ століття. Навчальний посібник. – Кіровоград: “Імекс – ЛТД”, 2007 (7 д.а.).
16. Колотуха О.В. Картографія з основами топографії (лекційний курс)” для студентів географічних спеціальностей денної та заочної форми навчання. Методичне видання. – Кіровоград: РВВ КДПУ, 2007 (5,0 д.а.).
17. Кравцова Т.О. Теорія і практика вивчення дитини у реформаторській педагогіці. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2007 (6,5 д.а.).
18. Лопатенко Л.М. Загальна хімія. Розв’язування розрахункових задач (способи розв’язування і відповіді). – Навчальний посібник для самостійної роботи студентів за КМСОНП. – Кіровоград: Поліграфічно-видавничий центр ТОВ «Імекс - ЛТД», 2007 (13,25 д. а.).
19. Парашук В.Ю., Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Кіровоград: РВГЩ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (9,8 д.а.).
20. Потеха Л.І., Кіндей Л.Г. Українська мова: У 2-х частинах. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (12,05 д.а.).
21. Похиленко В.Ф. Мистецтво балетмейстера. Навчально-методичний посібник для відділень хореографії педагогічних університетів (за вимогами кредитно-модульної системи). – Кіровоград, 2007 (6 д.а.).
22. Савченко М.І. Волейбол. Навчально-методичний посібник. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (12,5 д.а.).
23. Сиділо Л.В., Рабченко Л.В., Дарзинська Н.О., Лещенко Г.А. Фізична культура в

- дошкільному навчальному закладі. Навчально-методичний посібник. – Кіровоград: КП “Центрально - Українське видавництво”, 2007 (19,88 д.а.).
24. Шлянчак С.О., Авраменко О.В. Maple 9 та 1140 інтегралів або Символьні обчислення у математичному аналізі. Частина 2. Навчальний посібник. – Кіровоград: Авангард, 2007 (8 д.а.).
  25. Язловецький В.С. Біомеханіка фізичних вправ. Навчальний посібник. – Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2007 (9,2 д.а.).
  26. Яременко Ю.В., Лутченко Л.І., Кліндухова А.П., Ріжняк Р.Я. Елементарна математика. Індивідуальні самостійні роботи та методичні вказівки до їх виконання. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007 (6,35 д.а.).
  27. Ярова Л.О. Практичний курс англійської мови. Навчально-методичний посібник для студентів 4 курсу, які вивчають англійську мову як фах. Частина 1-2. Видання друге виправлене. – Кіровоград: РВГ ІЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007 (8,1 д.а.).
  28. Язловецький В.С., Шевченко О.В. Основи фітнесу. Навчальний посібник. – Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2007 (13,6 д.а.).

Примітка: У третьому розділі перераховано посібники, які видані уперше або перероблені, мають обсяг більше ніж 4 д.а. Всього у 2007 році співробітниками університету було видано 131 навчальний посібник (817 д.а.)

Наукові записки, видані Кіровоградським державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка в 2007 році

Вийшли друком і 8 випусків наукових записок і 1 випуск студентського наукового вісника.

1. Наукові записки. Випуск 70. Серія: Філологічні науки (Літературознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 325 с. (13,54 д.а.).
2. Наукові записки. Випуск 66. Серія: Математичні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 88с. (5,26 д.а.).
3. Наукові записки. Випуск 10. Історичні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 332с. (28,32 д.а.).
4. Наукові записки. Випуск 71. Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 318с. (34,5 д.а.).
5. Наукові записки. Випуск 72. Серія: Педагогічні науки (методика фізики). Частина I. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. – 302 с. (21,79 д.а.).
6. Наукові записки. Випуск 72. Серія: Педагогічні науки (методика фізики). Частина II. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. – 283 с. (20,85 д.а.).
7. Наукові записки. Випуск 73. Серія: Філологічні науки (Мовознавство). Частина I – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 265 с. (19,79 д.а.).
8. Наукові записки. Випуск 73. Серія: Філологічні науки (Мовознавство). Частина II – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 380 с. (23,65 д.а.).
9. Студентський науковий вісник. Випуск 5. Частина I. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2007. – 230с. (28,6 д.а.).

Крім того, у 2007 році було видруковано низку тематичних збірок наукових праць, у яких опубліковано результати роботи наукових конференцій. (Дивись підрозділ 3.4.).

Урахування наукових публікацій викладачів КДПУ дає змогу встановити умовний рейтинг кафедр за кількістю та обсягом наукових публікацій штатних викладачів (таблиця

3.3), та визначити рейтинг кафедр за середньою кількістю умовних друкованих аркушів на одного штатного співробітника.

Таблиця 3.3

Рейтинг кафедр за публікаціями в 2007 році

за кількістю публікацій	К-ть публікацій	за обсягом публікацій	К-ть друк. арк.
Кафедри		Кафедри	
Педагогіки	145	Фізики та методики її викладання	218,97
Української мови	102	Педагогіки	202,73
Фізики та методики її викладання	96	Української мови	137,83
Прикладної математики, статистики та економіки	68	Української літератури	108
Української літератури	61	Педагогіки поч. освіти та соціальної педагогіки	101,48
Всесвітньої історії	53	ТМ фізичного виховання	93,7
Педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки	51	ЗТД та методики трудового навчання	92,27
Перекладу та загального мовознавства	48	Перекладу та загального мовознавства	79,01
Історії України	47	Практичної психології	76,4
Математики	45	Германської філології	71,48
Хімії	43	Прикладної математики, статистики та економіки	71,11
Практики германських мов	41	Практики германських мов	66,0
Правознавства	37	Всесвітньої історії	57,48
Географії та геоекології	33	Англійської філології	51,86
Вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання	32	Психології	50,5
ЗТД та методики трудового навчання	32	Правознавства	49,78
Інформатики	29	Заруб. л-ри та компаративістики	47,28
Практичної психології	28	Хімії	45,62
Психології	27	Вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання	44,2
Англійської філології	26	Музично-теоретичних та інструментальних дисциплін	42,97
Музично-теоретичних та інструментальних дисциплін	25	Історії України	41,15
Германської філології	22	Інформатики	40,7
Хореографічних дисциплін, образотворчого мистецтва та дизайну	22	Хореографічних дисциплін, обр. мистецтва та дизайну	40,25
Іноземної філології	20	Методик початкового навчання	39,52
Методик початкового навчання	18	Біології	36,93
ТМ фізичного виховання	17	Географії та геоекології	33,93
Філософії	17	ТМ олімп. та професійного спорту	33,73
Біології	15	ФВ та оздоровчої фізичної культури	33,61
Медико-біологічних дисциплін та фізичної реабілітації	13	Математики	33,22
ТМ олімп. та професійного спорту	10	Іноземної філології	23,5
Зарубіжної л-ри та компаративістики	9	Філософії	12,4
ФВ та оздоровчої фізичної культури	7	Медико-біологічних дисциплін та фізичної реабілітації	6,9

**Рейтинг кафедр за кількістю друкованих аркушів
на одного викладача в 2007 році**

№ п/п	Кафедри	Кількість друкованих аркушів
1.	Фізики та методики її викладання	19,9
2.	Педагогіки	14,5
3.	ТМ фізичного виховання	10,41
4.	Української мови	9,84
5.	Української літератури	9
6.	Хімії	8,4
7.	Педагогіки поч. освіти та соц. педагогіки	7,2
8.	Перекладу та загального мовознавства	6,8
9.	Психології	6,3
10.	Правознавства	6,22
11.	Практичної психології	5,87
12.	ЗТД та методики трудового навчання	5,76
13.	Біології	5,3
14.	3 Заруб. л-ри та компаративістики	5,25
15.	4 Всесвітньої історії	5,2
16.	Англійської філології	4,7
17.	5 Прикладної математики	4,4
18.	Хореогр. дисц., обр.м-ва та дизайну	3,45
19.	Германської філології	
20.	Практики германських мов	3,14
21.	Муз.-теор. та інструментальних дисциплін	3,06
22.	Вок.-хор. дисц. та методики муз. вихов.	3,01
23.	Історії України	2,9
24.	Інформатики	2,9
25.	Географії та геоекології	2,8
26.	Фіз. вих. та оздоровч. фіз. культури	2,8
27.	Математики	2,5
28.	Методик початкового навчання	2,47
29.	Теор. та методики олімп. та проф. спорту	2,4
30.	Іноземної філології	1,56
31.	Філософії	1,24
32.	6 Мед-біологічних дисц. фіз. реабілітації	0,69

**3.4. Конференції, педагогічні читання й семінари, проведені в
Кіровоградському державному педагогічному університеті
імені Володимира Винниченка протягом 2007 року**

№ п/п	Назва конференції	Термін проведення	Відповідальна кафедра	Результати конференції
Міжнародні науково-практичні конференції				
1.	Міжнародна наукова конференція “Польська родина в Україні: історія і сучасність. До 125-річчя народження Кароля Шимановського”	9-11 вересня 2007 р.	Факультет історії та права кафедра всесвітньої історії; кафедра історії України	Збірник наукових праць.
2.	Міжнародна науково-практична конференція “Сучасні проблеми дидактики фізики”	Травень 2007 р	Кафедра фізики та методики її викладання	Збірник наукових праць.
Всеукраїнські науково-практичні конференції				
3.	XIII Всеукраїнська науково-практична конференція “Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки й перспективи розвитку”	18-19 травня 2007 р.	Кафедра теорії та методики фізичного виховання	Збірник наукових праць.
4.	Всеукраїнська науково-практична конференція “125-ліття театру Корифеїв”	26–27 жовтня 2007 р.	Кафедра української літератури	Готується збірник наукових праць.
5.	III Всеукраїнська науково-практична конференція “Математика, економіка, інформатика: актуальні проблеми та методика викладання”	19-21 квітня 2007 р.	Кафедра прикладної математики, статистики та економіки, кафедра математики, кафедра інформатики	Збірник наукових праць.
6.	Всеукраїнська студентська науково-практична конференція "Фізика. Нові технології навчання"	23-24 березня 2007 р.	Кафедра фізики та методики її викладання	Збірник статей.

7.	Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Творче втілення ідей В.О.Сухомлинського в практику роботи середньої та вищої школи»	Вересень 2007 р.	Кафедра педагогіки; кандидат педагогічних наук, доцент Ликов В. Н.	
8.	Регіональна науково-практична конференція «Історія Голодомору 1932 -33 рр. в Україні»	27 листопада 2007 р.	Кафедра історії України	
Обласні науково-практичні конференції				
9.	Обласна науково-практична конференція «Упровадження передового педагогічного досвіду у навчально-виховний процес початкової школи»	22 жовтня 2007 р.	Кафедра методик початкового навчання	
10.	Обласна науково-практична конференція «Гуманізація, гуманітаризація та інтеграція сучасної початкової освіти»	23 лютого 2007 р.	Кафедра методик початкового навчання	
11.	Обласна науково-практична конференція «Диференційований підхід до процесу навчання у початковій школі»	Квітень 2007 р.	Кафедра педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки	
12.	Обласна науково-практична конференція «Впровадження у навчально-виховний процес початкової школи інноваційних технологій проведення уроку»	Жовтень 2007 р.	Кафедра педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки	
13.	Обласна науково-практична конференція "Історична освіта на Кіровоградщині та сучасні підходи до викладання шкільних історичних курсів"	Лютий 2007 р.	Кафедра всесвітньої історії	
14.	Обласна науково-методична конференція «Формування музично-естетичної культури учнівської молоді»	Квітень 2007 р.	Кафедра музично-теоретичних та інструментальних дисциплін	
15.	Обласна науково-практична конференція з проблем дефектології, фізичної реабілітації, валеології.	Листопад 2007 р.	Кафедра теорії та методики фізичного виховання, кафедра медико-біологічних основ і фізичної реабілітації	
16.	IV обласна науково-практична конференція педагогічних працівників «Актуальні проблеми практичної	25 травня 2007 р.	Кафедра практичної психології	

	психології у сфері освіти”			
1 7.	Фестиваль інновацій практичної психології	13-14 квітня 2007 р.	Кафедра практичної психології	
1 8.	Відкрита студентська науково- практична конференція „Актуальні проблеми прикладної математики та інформатики”	Квітень 2007 р.	Кафедра прикладної математики, статистики та економіки, кафедра математики, кафедра інформатики	
1 9.	IV обласна науково-практична конференція педагогічних працівників “Актуальні проблеми практичної психології у сфері освіти”	25 травня 2007 р.	Кафедра практичної психології спільно з Обласним центром практичної психології та соціальної роботи	

Крім того, в університеті проводяться чотири постійні відкриті наукові семінари для аспірантів та викладачів м. Кіровограда та області:

“Теоретичні і методологічні основи сучасної педагогічної науки”. Керівник семінару – доктор педагогічних наук, професор В.В. Радул.

“Математика, її застосування та викладання”. Керівники семінару – доктор фізико-математичних наук, професор Ю.І. Волков, доктор технічних наук, професор З.Ю. Філер. У 2007 відбулося 10 засідань, на них було заслухано 14 доповідей.

“Сучасні проблеми дидактики фізики”. Керівник семінару – доктор педагогічних наук, професор С.П. Величко.

“Актуальні проблеми порівняльного мовознавства та лінгвокультурології”. Керівник семінару – доктор філологічних наук, професор О.А. Семенюк.

“Методологія системного підходу до аналізу художнього твору”. Керівник семінару – доктор філологічних наук, професор Г.Д. Клочек.

РОЗДІЛ IV. Науково-дослідна робота та інноваційна діяльність студентів і робота ради молодих учених

4.1. Студентська наука

Відповідно до Закону України “Про освіту”, Указів Президента, Програми Кабінету Міністрів “Конкурентна Україна”, Програми розвитку української освіти до 2011 р. та Наказів Міністерства освіти і науки України про роботу із обдарованою молоддю, науково-дослідна діяльність студентів є одним із пріоритетних напрямків здійснення навчально-виховної діяльності у Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка.

Науково-дослідна частина ВНЗ, Рада студентського наукового товариства та професорсько-викладацький склад кафедр докладають чимало зусиль для широкого залучення студентів університету до систематичної науково-дослідної діяльності. Провідні науковці університету повсякчас наполегливо працюють над створенням потужної інтелектуальної бази з основ здійснення наукової діяльності у своїх вихованців, формують у студентів уміння використовувати різноманітні методи дослідження, навчають працювати із друкованою науковою літературою, історичними та електронними джерелами отримання потрібної інформації з метою підготовки студентської молоді до написання курсових, дипломних та магістерських робіт, до участі кращих студентів у міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських наукових конференціях, конкурсах і олімпіадах.

Провідною формою, за допомогою якої у студентів поглиблюються відповідні знання, уміння та навички здійснення дослідної діяльності, є студентські наукові гуртки і проблемні групи, в процесі роботи яких студенти активно залучаються до виконання кафедральної тематики шляхом реалізації конкретних науково-дослідних проектів, що опираються, у свою чергу, на багатющий науковий досвід професорсько-викладацького складу.

На 1.01.2008 року в університеті успішно функціонує 153 гуртки і проблемні групи. Найбільше гуртків на факультеті філології та журналістики – 36, фізико-математичному факультеті – 26 та психолого-педагогічному – 20.

До наукової діяльності в них залучено 1555 студентів університету, що становить більше 25% від загальної кількості студентів стаціонару. Керівництво гуртками та проблемними групами здійснюють більше 160 провідних науково-педагогічних працівників ВНЗ. Серед них доктори наук та кандидати складають 90 %.

Робота викладачів університету, керівників наукових гуртків та проблемних груп постійно кристалізується у відповідних наукових здобутках їхніх студентів. Це перш за все виявляється у щорічному зростанні кількості наукових публікацій студентів та магістрантів. Так, наприклад, про значне зростання результативності наукової діяльності свідчить також і кількість самостійних публікацій студентами. Так, наприклад, якщо в 2006 році ними було надруковано 187 статей у фахових виданнях, збірниках доповідей міжвузівських, всеукраїнських та міжнародних конференцій, то в 2007 році їх кількість становить вже 238 публікацій. Найбільша кількість студентських публікацій на фізико-математичному факультеті – 62, психолого-педагогічному факультеті – 37, на факультеті філології та журналістики – 31.

Одним із найбільш вагомих показників якості науково-дослідної роботи студентів у ВНЗ є також наукові студентські конференції. Протягом 2007 року їх було проведено – 13. Серед них: 3 – Всеукраїнські, 2 – регіональні (обласні), 4 – міжвузівські, 4 – факультетські. Ця цифра є свідченням помітного зростання уваги деканатів і кафедр до проблем розвитку студентської науки. До речі, в роботі конференцій різного рівня взяло участь близько 600 кращих студентів університету, із них майже 80 виступили із науковими доповідями.

Студентські конференції, проведені в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка протягом 2007 року

№ п/п	Назва конференції	Термін проведення	Відповідальна кафедра	Результати конференції
Всеукраїнські науково-практичні конференції				
1.	Всеукраїнська студентська науково-практична конференція “Фізика. Нові технології навчання”	23-24 березня 2007 р.	Кафедра фізики та методики її викладання	Збірник наукових праць студентів
2.	XIII Всеукраїнська науково-практична конференція “Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки і перспективи розвитку”	17-19 травня 2007 р.	Кафедра теорії і методики фізичного виховання	Збірник наукових праць студентів
3.	Всеукраїнська науково-практична конференція “Вивчення і впровадження у навчально-виховний процес вищої і середньої школи педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського”	28-29 вересня 2007 р.	Кафедра педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки, кафедра педагогіки	Збірник наукових праць студентів
Міжвузівські студентські конференції				
1.	“Актуальні проблеми та психологічні перспективи розвитку особистості у сучасному суспільстві”	21 грудня 2007 р.	Кафедра практичної психології	Збірник наукових праць студентів
2.	“Зміни в національному законодавстві та сучасні підходи до викладання правових дисциплін”	13 червня 2007 р.	Кафедра правознавства	Збірник наукових праць студентів
3.	“Актуальні проблеми національного законодавства”	11 жовтня 2007 р.	Кафедра правознавства	Збірник наукових праць студентів
4.	“Зміни в національному законодавстві та сучасні підходи до викладання правових дисциплін”	14 грудня 2007 р.	Кафедра правознавства	Збірник наукових праць студентів
Регіональні (обласні) студентські конференції				

1.	“Застосування інтерактивних технологій навчання та виховання в початкових класах”	22 листопада 2007 р.	Кафедра методик початкового навчання	Збірник наукових праць студентів
2.	“Українська Голгофа: Голодомор 1932 – 1933 років”	27 листопада 2007 р.	Кафедра історії України	Збірник наукових праць студентів
Факультетські студентські конференції				
1.	“Хімія сьогодні”	28 жовтня 2007 р.	Кафедра хімії	
2.	Науково-практична конференція, присвячена 210-річчю від дня народження Франца Шуберта	11 грудня 2007 р.	Мистецький факультет КДПУ ім.В.Винниченка	
3.	Звітна науково-практична конференція	27 лютого 2007 р.	Факультети КДПУ ім.В. Винниченка	
4.	“Історія філософії та актуальні проблеми сучасності”	22 грудня 2007 р.	Кафедра філософії	

Найбільше конференцій було проведено на факультеті історії та права і психолого-педагогічному факультеті.

Крім цього, в інших ВНЗ країни у конференціях, олімпіадах, конкурсах різного рівня взяло активну участь майже 50 наших кращих студентів університету. Із них 32 посіли призові місця, отримали нагороди, грамоти, дипломи.

Помітну кількість своїх вихованців на ці престижні науково-конкурсні заходи знайшли можливість делегувати такі факультети як: мистецький – 11; фізико-математичний – 10 студентів, а інші факультети зупинились на цифрі в середньому 1-2 студенти.

Так, значних успіхів досягли студенти університету на Всеукраїнській науковій олімпіаді. У першому її турі в цьому році вже взяло участь більше 700 студентів. У другий тур вийшло більше 20 студентів. При цьому, на Всеукраїнській олімпіаді з української мови та літератури у 2007 р. п'ятикурсниця Оксана Мачак із факультету філології та журналістики виборола почесне II місце. Студентки цього ж факультету Олена Сидоренко та Анна Серапіон стали призерами Всеукраїнської олімпіади із видавничої справи, студент Тарас Чернов із даного ж факультету у нелегкому конкурсі виборів право навчатися в Польщі (де буде слухати спеціальний політологічний курс Студіуму Східної Європи при Варшавському університеті).

Студент 55 групи фізико-математичного факультету Макарчук Олег на Всеукраїнській олімпіаді з програмування виборів диплом II ступеня. До того ж, у командному заліку разом із студентом 36 групи Кулаковим Андрієм вони здабули ще й почесне III місце.

Крім того, Макарчук Олег, студент фізико-математичного факультету особливим наказом Міністерства освіти і науки України (№ 1242-К) від 24.10.2007 р. “... за активну участь у науково-дослідній роботі і громадському житті” нагороджений Грамотою Міністерства освіти і науки України.

Отримали Подяку Міністерства освіти і науки України магістрантки психолого-педагогічного факультету Кібукевич І., Шимченко А. Студент факультету фізичного виховання Шостак І. одержав почесну відзнаку на XI Міжнародній науково-практичній конференції “Молода спортивна наука України” (м.Львів), студентка того ж факультету Коробова О. стала дипломанткою Всеукраїнського конкурсу наукових студентських робіт у галузі “Фізичне виховання і спорт” (м.Львів). До того ж, грамотою журі конкурсу нагороджений студент II курсу фізико-математичного факультету Юрченко Д. за перемогу у I турі II етапу IX Всеукраїнської олімпіади зі спеціальності “Системне програмування”.

Хотілося б особливо підкреслити, що на Всеукраїнській олімпіаді також отримали подяки від організаторів їх проведення ще цілий ряд інших студентів університету до яких належать, наприклад, студенти 49 групи психолого-педагогічного факультету Степу Т., Кесорець Ю., які відповідно зайняли 30 і 49 місце із 90 можливих на олімпіаді із психології; студентка 413 підгрупи факультету іноземних мов Мирончик А., що домоглася 35 місця із 88 учасників під час проведення олімпіади із іноземних мов; студенти природничо-географічного факультету Ломака Л. (15 місце), Сидорчук К. (16 місце), Чернявська О.(30 місце) із 53 учасників конкурсу із географії, студентка Жукова В., яка посіла 20 місце з олімпіади по хімії; студент факультету історії і права Частухін О., який посів 15 місце із майже 100 учасників.

За результатами наукової діяльності студентів необхідно відзначити кафедру педагогіки початкової освіти та соціальної педагогіки за вдало організовану і проведenu Всеукраїнську студентську наукову конференцію: “Дослідження і впровадження у навчально-виховний процес вищої і середньої загальноосвітньої школи педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського”, кафедру фізики за цікаву і повчальну для студентів конференцію, де розглядалися нові технології навчання, кафедру правознавства за високий рівень організації і проведення трьох міжвузівських студентських наукових конференцій.

В університеті крім загальновідомих форм наукової роботи із студентами (тобто, гуртків курсових, дипломних тощо) починають розвиватися й інші, не менш перспективні, як на наш погляд, форми наукової діяльності. Мова йде про клуби та семінари. Протягом майже 30 років успішно функціонує знаменитий педклуб “Сухомлинець” із його незмінним керівником, доцентом кафедри педагогіки В.Н.Ликовим. Вихованці цього клубу, як відомо, активно досліджують теоретичну і практичну спадщину нашого славетного педагога-земляка В.О.Сухомлинського, організовують і проводять регулярно акції милосердя для багатодітних сімей Кіровоградщини тощо.

Тепер на факультеті історії і права, при особистому сприянні декана факультету доцента Філоретова В.М. та факультетського студентського наукового товариства вже другий рік успішно функціонує “Студентський політичний клуб”, де вихованці факультету вчать найновішим технологіям наукового дослідження політичного життя держави і світу.

Не менш цікавою, організаційно та науково доцільною і привабливою є форма семінарів, які регулярно проводяться на різних факультетах ВНЗ. При цьому найбільш успішним із них є “Метод навчальних проектів у школі”. Цікавий він тим, що тут дидактична традиція і новизна гармонійно поєднуються і працюють на майбутній розвиток сучасної української середньої школи.

Крім того, у цьому році КДПУ взяв активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, куди було надіслано 7 робіт. При цьому одна із них – студентки Коробової Олени із факультету фізичного виховання вже відмічена журі конкурсу спеціальним дипломом серед робіт із інших ВНЗ України. В цей час кафедри та деканати університету теж активно працюють над даним напрямком наукової діяльності, готуючись до наступного конкурсу студентських наукових робіт вже 2008 року.

Таблиця 4.2

Наукова робота студентів Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка за 2007 рік

Факультети університету	Участь студентів у наукових дослідженнях		Наукові гуртки		Участь студентів у конференціях	Участь студентів в олімпіаді		та олімпіадах Відзнаки на конкурсах	Публікації
	абсолютна кількість студентів	відсоток у дослідженнях	Кількість гуртків	Кількість студентів		I тур	II тур (Всеукраїнський)		
Іноземних мов	638	242	21	242	62	70	-	1	10
Історії та права	545	300	11	200	65	75	1	1	41
Мистецький	320	147	18	147	60	71	-	11	15
Природничо-географічний	384	110	13	109	33	62	4	2	15
Психолого-педагогічний	660	51	20	262	158	60	13	5	37
Фізико-математичний	697	197	26	158	67	53	5	10	62
Фізичного виховання	498	87	8	87	120	190	-	1	27
Філології та журналістики	562	350	36	350	30	130	2	1	31
Всього	4274	1484	153	1555	595	711	25	32	238

4.2. Науково-дослідна діяльність молодих учених.

Згідно з Указом Президента України № 315 від 09.04.2002 “Про додаткові заходи щодо підтримки молодих учених” (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента N 253/2003 [253/2003] від 24.03.2003) у 2007 році в університеті було продовжено діяльність ради молодих учених, яка була спрямована на підвищення ефективності наукової роботи аспірантів і пошукувачів університету в плані виконання й захисту дисертацій, активізації пошукової дослідницької ініціативи молодих учених, які мають науковий ступінь.

Протягом звітнього періоду рада молодих учених (голова доцент Ткачук Андрій Іванович) регулярно заслуховувала звіти стипендіатів Кабінету Міністрів про результати наукової роботи; проводила попередній конкурсний відбір молодих викладачів і здобувачів університету для рекомендації їх до вступу в аспірантуру; проводила попередній конкурсний відбір кандидатур на конкурс з присудження стипендій Кабінету Міністрів і стипендій Президента України для молодих вчених і конкурсний відбір проектів для подання на здобуття грантів Кіровоградської обласної державної адміністрації для молодих науковців.

Стипендіатами Кабінету Міністрів України в 2007 році були такі молоді викладачі університету:

1. Голодаєва Олена Анатоліївна, доцент кафедри хімії (2006–2008 рр.);
2. Дубінка Микола Михайлович, доцент кафедри педагогіки (2005–2007 рр.);

3. Ткачук Андрій Іванович, доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін та методики трудового навчання (2005–2007 та 2007–2009 рр.)

Окрім цього, у 2007 році доцент кафедри української літератури та журналістики Гольник Оксана Олександрівна за наукові роботи, які висвітлюють історію та проблеми регіону, здобула премію Кіровоградської обласної державної адміністрації для молодих науковців. Аспірантка кафедри української мови Заінчковська Олена Віталіївна отримувала стипендію Кіровоградської обласної державної адміністрації і обласної ради для аспірантів, які досліджують культурні, економічні, екологічні проблеми області.

Розділ V. Співробітництво з установами й організаціями АПН і НАН України та закордонними організаціями

5.1. Співробітництво з установами й організаціями АПН і НАН України

У звітний період університет продовжував наукове співробітництво з інститутами та центрами АПН і НАН України, зокрема з інститутами педагогіки, психології, проблем виховної роботи, дефектології, вищої професійної освіти АПН, історії України, археології, археографії та джерелознавства, української мови, літератури, мовознавства, мистецтвознавства, фольклористики і етнології, політичних наук, філософії, економіки, математики, фізики НАН України. Спільно з науково-дослідними установами АПН України та НАН України діяли:

- науково-дослідна лабораторія “Соціологія освіти та діагностика розвитку особистості” під керівництвом доктора педагогічних наук, професора В.В.Радула (спільно з Інститутом проблем виховання АПН України);
- науково-дослідний Центр розробки та запровадження нових технологій навчання під керівництвом професора Величка С. П. (спільно з Інститутом засобів навчання АПН України);
- граматичний науковий центр під керівництвом професора В.М. Ожогана, (спільно з Інститутом української мови НАН України);
- археологічна експедиція Кіровоградського державного педагогічного університету співпрацює з Інститутом археології НАН України.

В інститутах НАН та АПН України проходять наукове консультування 2 аспіранти і 1 докторант.

В академічних установах України захищено 3 кандидатські дисертації.

5.2. Співробітництво із закордонними організаціями

Міжнародна діяльність Кіровоградського державного педагогічного університету складається з таких напрямків: міжнародні науково-освітні зв'язки кафедр та окремих викладачів університету, а також співпраця на довгостроковій договірній основі.

Факультет іноземних мов. У звітному році кафедра перекладу та загального мовознавства уклала договір про співпрацю з інститутом перекладознавства при університеті К.Франценса м. Грац. Викладачі інституту перекладознавства при університеті К. Франценса м. Грац (Австрія) читають лекції та проводять семінарські заняття з перекладознавчих дисциплін для студентів спеціальності «Переклад». Проводяться методичні семінари з викладачами кафедри. Щорічно викладачі кафедри проходять стажування в інституті перекладознавства при університеті К. Франценса м. Грац (Австрія). З 16 по 23 квітня 2007 року читала лекції з перекладознавства та проводила семінари як для студентів, так і для викладачів з практики перекладу професор Інституту перекладознавства Віденського університету Мері Снел Хорнбі. А у травні 2007 року семінарські заняття з лінгвокраїнознавства та семінари для викладачів проводила магістр Гудрон Гетс (інститут перекладознавства при університеті К. Франценса м. Грац (Австрія). З 26 листопада по 1 грудня 2007 року проводив семінари та лекції із соціокультурної проблематики для студентів та викладачів Роджер Веб (Оксфорд, Англія). Окрім того, було укладено договір про співпрацю між Кіровоградським державним педагогічним університетом ім. В. Винниченка та Інститутом перекладознавства Віденського університету та з інститутом іноземних мов та перекладу м. Мюнхен (Німеччина).

Чималий внесок у міжнародну співпрацю КДПУ робить кафедра германської філології. Так, у квітні 2007 року доцент Хрипун В.С. перебувала на стажуванні у Монтклерському університеті, де було домовлено про продовження співробітництва. Завдяки зусиллям Хрипун В.С. було також домовлено про співробітництво з кафедрою

англійської мови Празького університету з питань впровадження кредитно-модульної системи. Також кафедра продовжує підтримувати зв'язки з Київським філіалом Інституту-Гете федеральної служби Німеччини у справах шкіл за кордоном та Австрійським інститутом культури південно-західної Європи (м. Відень).

Традиційно викладачі факультету пройшли стажування за кордоном та побували на міжнародних конференціях. Так, старший викладач кафедри перекладу та загального мовознавства Білоус О.І. отримала грант від Баварської Державної Канцелярії на проходження місячного стажування у Німеччині, при інституті іноземних мов та перекладу м. Мюнхен, яке пройшла з 1.11.07 по 1.12.07 року. Викладач цієї ж кафедри Гаврилук Л.М. пройшла тритижневе стажування в інституті перекладознавства при університеті К.Франценса (Австрія) у березні 2007 року. У травні 2007 року пройшла мовний курс з німецького економічного перекладу для викладачів німецької мови в Україні при підтримці німецької служби академічних обмінів DAAD на базі Дніпропетровського національного університету. Викладач кафедри Міщенко А.Л. отримала дослідницьку стипендію Ернста Маха та пройшла піврічне стажування при університеті м. Відень (Австрія) з 1.01 2007 по 31.05. 2007 року. Доцент кафедри Білоус О.М. та старший викладач Білоус О.І. брали участь у 7 Баварсько-Українському з'їзді германістів (19.03.07 – 23.03.07) за підтримки Німецького Академічного Фонду і Баварської Державної Канцелярії.

Асистент кафедри іноземної філології Плешкова Н.В. отримала грант для річного стажування у галузі освіти та соціальної роботи при Всесвітній організації YMCA (Колорадо, США).

Викладач кафедри зарубіжної літератури та компаративістики Т.Мунтян у рамках укладеної міжнародної угоди проходить навчання в аспірантурі Московського державного педагогічного університету.

12 жовтня 2007 року декан факультету іноземних мов, доцент Білоус О.М. був обраний віце-президентом Президії Української спілки германістів вищої школи.

Факультет історії і права. Викладачі кафедри історії України розширили зв'язки з турецькими науковцями. У травні 2007 року викладачі кафедри Бокій Н.М., Козир І.А., Позивай Т.Д. брали участь у I Міжнародному конгресі з проблем євразійської археології в м. Ізмир (Туреччина). А своєрідний „візит у відповідь” здійснив доктор наук, професор Кемаль Ібрагімзаде, котрий прочитав курс лекцій з історії турецького мистецтва студентам факультету історії та права. у жовтні цього року.

Викладачі кафедри всесвітньої історії підтримують творчі зв'язки з Університетом Палацького в Оломоуці, та співпрацюють з Об'єднанням поляків Кіровоградщини “Полонія” ім. Кароля Шимановського. З університетом Джорджа Вашингтона у Вашингтоні (округ Колумбія) співпрацює кафедра правознавства.

Фізико-математичний факультет. Професор Авраменко О.В. провадить активну науково-дослідницьку роботу у рамках міжнародної організації WSEAS (World Scientific and Engineering Academy and Society); за результатами співробітництва у 2007 році підготовлено доповідь на конференцію та статтю у виданні WSEAS.

Професор Плічко А.М. підтримує тісні зв'язки з науковцями ряду європейських університетів: Краківським Науково-Технічним Університетом (Польща), Краківською політехнікою (Польща). Плічко А.М. є членом Американського Математичного товариства, систематично рецензує статті для журналів “Mathematical Review” та “Zentralblatt für Mathematik”. З науковцями названих університетів у професора Плічка А.М. вийшли в друк спільні наукові праці у закордонних виданнях.

У 2007 році кафедра фізики та методики її викладання продовжила співпрацю з Московським державним університетом технологій та управління (кафедра фізики, проф. Самійленко П.І.), де опрацьовуються матеріали посібника для студентів, який планується у співавторстві та проводиться апробація досліджень професора Вовкотруба В.П. та його аспірантів. А на кафедрі прикладної математики, статистики та економіки триває спільна наукова робота з Краківським Науково-Технічним Університетом та Краківською політехнікою (Польща).

Доценти кафедри загально-технічних дисциплін Рябець С.І. та Ткачук А.І. постійно друкуються в журналі “Functional Materials”.

Факультет філології та журналістики. Працює над підтримкою і розширенням міжнародних науково-освітніх зв'язків і кафедра української мови. Особливий напрямок інтернаціональної співпраці кафедри – Польща, зокрема, Сілезький університет (м. Катовіці) та Балтійська гуманістична вища школа у Кошаліні. Зокрема, професор Ожоган В.М на запрошення Інституту східнослов'янської філології Шльонського університету в Катовицях (Польща) читає спецкурс і веде магістерські семінари з української мови. Доцент Т.І.Поляруш підтримує творчі зв'язки з міжнародним товариством “Полонія” і використовує їх результати в процесі викладання спецкурсу і спецсемінару з польської мови.

Професор кафедри української літератури Ключек Г.Д завдяки налагодженим особистим науковим зв'язкам продовжує співпрацю з професором Яром Славутичем (Канада) та літературознавцем Марією Гарасевич (США). Професор Марко В.П. активно співробітничав з Академією Полонія міста Ченстохове (Польща). У жовтні він взяв участь у традиційній міжнародній конференції “Україна-Польща: історія та перспективи” (2007). Доцент Л.О.Ожоган в рамках обміну досвідом викладання української літератури співпрацює із Шльонським університетом (Польща).

Природничо-географічний факультет. Вже не один рік кафедра географії та геоекології має наукові контакти з Біолого-грунтознавчим інститутом Далекосхідного відділення Російської Академії Наук., зокрема з біологами і грунтознавцями проф. М.М. Костенковим та старшим науковим співробітником С.О.Шляховим. Завдяки проф. Кривульченку А.І. підтримуються наукові зв'язки з Інститутом степу Уральського відділення Російської Академії наук (м. Оренбург).

Доцент кафедри географії та геоекології Колотуха О.В. брав участь у Міжнародному проєкті „Прапор України на вершинах світу” під егідою Федерації спортивного туризму України Здійснив сходження на г. Маунт-Кук (Нова Зеландія), г. Костюшко (Австралія), г. Ельбрус (Кавказ).

Мистецький факультет. Кафедра вокально-хорових дисциплін та методики музичного виховання співпрацює з Департаментами музики і педагогіки Оксфордського університету (Велика Британія) та Академією музики м.Краків (Польща).

У липні-серпні 2007 року студенти мистецького факультету у складі народного хореографічного ансамблю „Пролісок” стали переможцями 24-го Міжнародного фольклорного фестивалю у Португалії та Іспанії.

Психолого-педагогічний факультет. На кафедрі практичної психології триває співпраця з Психологічним інститутом РАО (Росія, м.Москва) щодо підготовки спільних публікацій.

Факультет фізичного виховання. Протягом тривалого часу кафедра теорії і методики фізичного виховання підтримує тісні творчі зв'язки з кафедрою валеології і фізичного виховання Радомської політехніки (Польща).

Помітною подією у міжнародній діяльності університету стало проведення 9-11 вересня 2007 року Міжнародної наукової конференції „Польська родина в Україні: історія і сучасність. До 125-річчя народження Кароля Шимановського”, організаторами якої виступили КДПУ імені В.Винниченка, Університет м.Ольштин (Польща), Кіровоградський відділ Товариства польських вчених України та Товариство поляків Кіровоградської області „Полонія” імені К.Шимановського під патронатом Генерального консульства Республіки Польща в Києві. У конференції взяли участі провідні науковці університетів міст Ольштин, Варшава, Ополе, Слупськ (Польща), Берлін (Німеччина), а також українські вчені зі Львова, Луцька, Кам'янця-Подільського, Вінниці, Києва, Умані, Черкас, Ніжина, Донецька й Кіровограда.

Крім того у травні звітного року КДПУ приймав делегацію з університету міста Клайпеда (Литва). Закордонні гості мали можливість поспілкуватися з науковцями університету та виступили перед студентами.

Закордонний досвід організації навчально-методичної роботи у вищій школі вивчав ректор КДПУ імені Винниченка професор Клочек Г.Д. під час Міжнародного симпозіуму “Революція в університетській освіті: глобалізація та індивідуалізація – погляд у майбутнє”, що відбувався у травні 2007 року у Стамбульському університеті (Туреччина).

Співробітництво Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка з зарубіжними навчальними закладами на тривалій договірній основі

Країна	Навчальний заклад або його підрозділи, з якими підписано угоду про співробітництво	Дата підписання угоди	Головний напрямок співробітництва
Австрія	Інститут перекладознавства при університеті К.Франценса м. Грац.	21.06 1999	Освітнянський обмін, стажування з аспектів германістики
Німеччина	Інститут мовознавства та перекладу м. Мюнхена, Баварія	08.11 2001	Розбудова перекладознавства в Україні
Болгарія	Великотирнавський університет “Св. Кирил і Мефодій”	17.03.2000	Адміністрування освітою, розвиток громадянських і студентських організацій, обмін у галузі гуманітарних і природничих наук
Німеччина	„Гете-інститут”	18.05.2005	Проведення мовних курсів у сфері позашкільних занять з німецької мови
Росія	Горно-Алтайський державний університет	14.11.2006	Обмін досвідом у навчально-методичній та виховній роботі зі студентами
Росія	Московський державний педагогічний університет	14.11.2006	Обмін досвідом у навчально-методичній та виховній роботі зі студентами

Розділ VI. Рейтингова оцінка діяльності кафедр університету в 2007 році

Аналіз основних показників науково-дослідної діяльності в 2007 році кафедр університету проводився за наступними критеріями оцінювання:

№ п/п	Напрями та форми роботи	Бали
1	2	3
1.	Склад науково-педагогічних працівників (штатних): <ul style="list-style-type: none"> - доктор наук - кандидат наук, професор (атестований ВАК України) - кандидат наук (на посаді професора) - кандидат наук - доценти (без наукового ступеня кандидата наук) 	35 25 20 15 10
2.	Захист дисертацій штатними працівниками та аспірантами КДПУ: <ul style="list-style-type: none"> - докторських (за місцем основної роботи докторанта) - кандидатських (за місцем основної роботи наукового керівника (для аспірантів) або пошукувача) 	100 50
3.	Захист дисертацій пошукувачами та аспірантами, які не є працівниками КДПУ	50
4.	Керівництво дисертаційними дослідженнями на кафедрі: <ul style="list-style-type: none"> - консультування 1 докторанта - керівництво 1 аспірантом, пошукувачем (офіційно затвердженим) 	20 10
5.	Публікації штатних працівників та аспірантів кафедри (відповідно до кількості авторських аркушів): <ul style="list-style-type: none"> - монографії (за вимогами ВАК України) - навчальні посібники й підручники з грифом МОН - навчальні посібники без грифа МОН - статті у фахових виданнях - методичні рекомендації, навчально-методичні комплекси 	50+20б.за 1д.а. 50+10б.за 1д.а. 10+3б за 1д.а. 5+2 б. за 1д.а. 3+ 1 б.за1 д.а.
6.	Розробка науково-дослідних тем: <ul style="list-style-type: none"> - бюджетних - госпдоговірних 	20 20
7.	Організація наукових конференцій та семінарів: <ul style="list-style-type: none"> - міжнародного рівня - всеукраїнського - обласного - внутрішньовузівського 	100 50 20 10
8.	Участь у наукових конференціях, семінарах: <ul style="list-style-type: none"> - міжнародного рівня - всеукраїнського 	5 2
9.	Членство у спецраді по захисту дисертацій <ul style="list-style-type: none"> - головування у спецраді - заступник голови, вчений секретар - членство в раді - опонування докторських дисертацій - кандидатських дисертацій 	20 15 10 10 5
10.	Відзиви на дисертацію кафедри як провідної установи <ul style="list-style-type: none"> -докторську -кандидатську 	10 5
11.	Членство в редколегії фахових видань <ul style="list-style-type: none"> -відповідальний редактор -відповідальний секретар -член редколегії 	10 10 5

12	Кількість студентських наукових гуртків, проблемних груп	5
13	Проведення всеукраїнської студентської олімпіади	50
14.	Результати участі студентів у всеукраїнській олімпіаді (за місцем основної роботи наукового керівника)	1 м.- 30б. 2м.- 20б. 3м. - 10б. заох.наг.-5б.
15.	Кількість студентських наукових публікації	3+ 2б.за1д.а.